ОРДЕН МУБОРАК, ЖОН ЎЗБЕКИСТОН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 219 (7359). 15 ноябрь, 1980 йил ▲ ШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг пахтачиликни ривожлантириш ҳақидаги қарорларини амалга оширишда жуда катта муваффақиятларга эришганликлари учун, 1980 йилда давлатга 6 миллион 150 минг тонна пахта сотганлиги, пахта, дон, сабзавот, полиз экинлари, картошка, узум, мева, каноп харид қилиш юзасидан ўнинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажарганлиги учун **Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Ленин ордени билан мукофотлансин.**

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 14 ноябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

14 ноябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев раислигида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлиснинг кун тартибидаги биринчи масала — Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартномани ратификация қилишдан иборат.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри **А. А. Громико** шартномани ратификация қилиш учун тақдим этган СССР Министрлар Совети номидан ахборот берди. А. А. Громико қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ва Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳ. Асад имзоладилар. Бу шартнома Совет — Сурия муносабатларида мужассамлаштирилган эзгу ишларнинг ҳаммасини умумлаштиради ва бу муносабатларни янада мустаҳкамлаш учун салмоқли негиз яратиб беради. Ҳозирги кунда Совет Иттифоқи ва Сурия кенг ва ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг кўп ришталари билан боғланган. Сиёсий соҳадаги муносабатлар муваффақиятли ривожланмоқда. Иқтисодий ва маданий соҳалардаги ҳамкорлигимиз тобора самарали бўлиб бормоқда. Совет Иттифоқи билан Сурия халқаро майдонда уйғун иш кўрмоқдалар. Уларнинг замонамиздаги асосий проблемалар юзасидан тутган позициялари бир-бирига тўғри келганлиги ёки яқинлиги бунга ёрдам беради. Сурия халқи прогрессив социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширмоқда, экономикани ривожлантириш, аҳолининг моддий даражасини ва маданий савиясини юксалтиришга доир мураккаб вазифаларни ҳал этмоқда. Совет Иттифоқида Сурия раҳбарларининг Яқин Шарқ ишларидаги принципиал позициясига, империализм ва гумашталарининг кирдикорларига қарши кураш мақсадида унинг араб мамлакатлари жипслигини мустаҳкамлашга қўшаётган самарали ҳиссасига юксак баҳо берадилар.

Сўнгра А. А. Громико Совет — Сурия шартномасининг мазмунини таърифлаб, унинг асосий қоидаларини кўрсатиб берди. Шартнома СССР Конституциясига тўлиқ жавоб беради, БМТ уставига мос бўлиб тушади, ҳар бир ҳарфи ва бутун руҳи билан халқлар ўртасида тинч, конструктив ҳамкорлик принципини қарор топтиради деб таъкидлади у. Бу — тинчлик, кескинликни юмшатиш, ҳарбий можаролар манбаларини йўқотиш шартномасидир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари, Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси **Б. Н. Пономарев** СССР Олий Совети палаталари ташқи ишлар комиссияларининг топшириғи билан сўзга чиқиб, бундай деди: комиссиялар шартномани кўриб чиқиб, у КПСС ва Совет давлатининг тинчликни ва кескинлик юмшатилишини мустаҳкамлашга, халқларнинг озодлик курашини қўллаб-қувватлашга қаратилган ленинча ташқи сиёсатига тамомила мос бўлиб тушади, деган хулосага келдилар. Бу ҳужжат тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буён олиб бориладиган кураш программасини амалга ошириш йўлидаги яна бир қадамдир.

Шартнома давлатларимиз ва халқларимизнинг ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатиш, бу жараённи давлатлар ўртасидаги ҳамкорликнинг конкрет формаларида мужассамлаштириш, низоли масалаларни тинч воситалар билан ҳал этиш, гегемонизм ва агрессия сиёсатининг ҳар қандай кўринишларини халқаро муносабатлар практикасидан чиқариб ташлашга интилишлари руҳи билан суғорилган. Совет Иттифоқи билан Сурия шартномага мувофиқ қуролланиш пойгасини тўхтатиш каби бутун инсоният учун ҳаётий муҳим бўлган проблема юзасидан актив ҳамкорликни давом эттираверадилар. Б. Н. Пономарев ташқи ишлар комиссиялари номидан шартномани ратификация қилишни таклиф этди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **И. Б. Усмонхўжаев** ўз нутқида шартномани маъқуллади. У айтдики, чинакам ҳуқуқий тенгликка асосланган шартнома давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг янги типини қарор топтиришга, бу муносабатларни адолатли демократик асосларда қайта қуришга ёрдам беради. Шартнома жаҳон социализми билан миллий озодлик ҳаракати ўртасидаги иттифоқ мустаҳкам эканлигини яққол исбот қилади. СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари — СССР ДОСААФи Марказий Комитетининг Раиси **А. И. Покришкин** ва Кировоград областидаги КПСС ХХ съезди номли колхоз тракторчилар бригадасининг бошлиғи **А. В. Гиталов** мажлисда сўзлаган нутқларида совет кишилари мард Сурия халқига, унинг Яқин Шарқда империализм, сионизм ва реакциянинг қора ниятларига қарши изчиллик билан олиб бораётган курашига дўстлик ва самимий ҳурмат туйғулари билан қараётганлигини таъкидладилар. Улар Совет — Сурия шартномасини ратификация қилиш тўғрисидаги таклифни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилдилар.

Шундан кейин **Л. И. Брежнев** сўзга чиқиб, бундай деди:

Муҳокамага якун ясаб, бу ерда Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик ҳақидаги шартноманинг роли ва аҳамиятига берилган баҳони қўллаб-қувватлашни истайман. Биз бу шартномани 8 октябрда Президент Асад билан биргаликда имзолаган эдик. Нотиқлар шартнома Совет — Сурия ҳамкорлигини янада юксалтиришга, мамлакатларимиз халқларининг дўстлигини ривожлантиришга ёрдам бериши лозим, деб тўғри таъкидлаб ўтдилар.

Шартноманинг ҳар бир сатри тинчлик ва тинч ҳамкорлик идеалларини, давлатларнинг суверен тенглиги принципларини қарор топтиради. Шартномада бошқа мамлакатларга таҳдид қилишдан, уларнинг манфаатларини камситиш ниятларидан асар ҳам йўқ.

Социалистик ташқи сиёсатимизнинг империализм сиёсатидан, шу жумладан Яқин Шарқ ишларидаги сиёсатидан ҳам туб фарқи шунда намоён бўлмоқда.

Лоақал АҚШ, Миср ва Исроил ўртасида тузилган машъум Кэмп-Дэвид битимларини олиб кўрайлик. Бу битимларда тинчлик ҳақида дабдабали гаплар айтилишига қарамай, улар амалда Яқин Шарқда чинакам тинчлик ўрнатиш манфаатларига тамомила зиддир ва араблар учун тенг ҳуқуқли бўлмаган, уларни таҳқир этадиган битимлардир. Қўшма Штатларнинг яқинда Сомали, Аммон билан ва Ҳинд океани ҳамда Форс кўрфази районидаги бошқа баъзи мамлакатлар билан тузган ҳарбий битимлари ҳам қора ниятларни кўзлайди. Бу битимлар ана шу мамлакатларни тинчлик манфаатлари учун хатарли бўлган АҚШ планларининг иштирокчиларига айлантириб қўяди.

Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Сурия шартномасининг тузилиши тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буён олиб бориладиган курашнинг КПСС XXV съезди тасдиқлаган программаси принциплари ва мақсадларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади.

Совет Иттифоқи тараққиёт, демократия ва миллий озодлик кучларини ёқлаб, изчил ва қатъият ҳаракат қилаётганлигини, араб халқларининг Исроил агрессияси ва империализми кирдикорларига қарши, Яқин Шарқда мустаҳкам ва адолатли тинчлик учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаётганлигини Сурия халқи ва бошқа араб халқлари яхши биладилар. Бундай тинчликни таъминлаш учун зарур шартларни қандай маънода тушунганлигимиз ҳам яхши маълум. Бу — 1967 йилда Исроил босиб олган барча араб ерларини батамом озод қилиш демакдир; бу Фаластин араб халқининг ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат қонуний миллий ҳуқуқларини, шу жумладан ўзининг давлатини вужудга келтириш ҳуқуқини амалга оширишни таъминлаш демакдир; бу — шу райондаги барча давлатларнинг мустақил ва бехатар яшаш ҳамда ривожланиш ҳуқуқини таъминлаш демакдир.

Биз бугун муҳокама қилаётган шартнома Совет — Сурия ҳамкорлигини мустаҳкамлаб, Яқин Шарқда тинчликка эришишга ёрдам беради. Шу боисдан шартнома ана шу райондаги барча халқларнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушади, деб зўр қатъият билан айтиш мумкин.

Л. И. Брежнев сўзининг охирида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани ратификация қилишни таклиф этади ва шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги фармон лойиҳасини овозга қўяди.

СССР Олий Совети Президиуми Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани бир овоздан ратификация қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги фармонга ва ратификация қилинган ёрлиққа имзо чекади.

Шундан кейин СССР Олий Совети Президиуми КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақа кенг авж олдирилиши муносабати билан Москва шаҳри халқ депутатлари Советларининг иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Халқ депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси **В. Ф. Промислов** ахборот берди. У Москва Советларининг пойтахт партия ташкилоти раҳбарлигида съезд олди мусобақасини кенг авж олдириш соҳасида бажараётган ишлари ҳақида гапирди. Халқ депутатлари Москва шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш тадбирлари планларини ишлаб чиқдилар ва амалга оширмоқдалар. Халқ депутатлари кўпгина муҳим ишларнинг ташаббускори бўлиб майдонга чиқмоқдалар. И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг депутат ишчилари КПСС XXVI съезди шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақага биринчилар қаторида қўшилдилар. «Парижская коммуна» фабрикаси, Владимир Ильич номидаги электромеханика заводи ва Москва радио заводининг депутат ходимлари кўрсатган ташаббус ҳамма жойда қўллаб-қувватланди. Улар 1980 йилдаги шахсий ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш ва 1981 йил дастлабки икки ойи план топшириқларини партия съезди очиладиган кунгача адо этиш мажбуриятини олдилар. Советларнинг сессияларида, уларнинг ижроия комитетлари, доимий комиссияларнинг мажлисларида план ва социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигига доир масалалар мунтазам равишда муҳокама қилинмоқда. Шу билан бирга пойтахтдаги баъзи Советлар хўжалик ташкилотларининг ишига етарли даражада таъсир ўтказмаётганлиги, илғорлар тажрибасини ёйиш ва мусобақанинг ошкоралигини таъминлашда баъзан сабот-матонат билан иш олиб бормаётганлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

Мажлисда СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, ВЦСПС Раиси **А. И. Шибаев** КПССнинг XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани ташкил этиш ва авж олдиришда касаба союзларининг иштироки тўғрисида, касаба союзларининг Советлар билан ҳамкорлиги ҳақида гапирди. У маълум қилдики, 7 ноябргача умуман мамлакатда қарийб 400 минг бригада, цех, участка, 16 минг корхона, ташкилот, колхоз ва совхозлар беш йиллик топшириқни бажариб бўлдилар. Ҳозирги вақтда 6 миллионга яқин меҳнаткаш 1981 йил биринчи квартали планини партия съезди очилишигача бажариш учун социалистик мажбурият қабул қилди.

Сўзга чиққан СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **С. Н. Имашев** айтдики, Президиум мажлисида Москва халқ депутатлари Советининг иши тўғрисидаги масаланинг кўриб чиқилиши бутун мамлакат Советлари фаолияти учун муҳим принципиал аҳамиятга эгадир. У республикада съезд олди мусобақаси кенг қулоч ёйилганлиги, Қозоғистон ғаллакорлари шу беш йилликда Ватанга тўртинчи марта бир миллиард пуддан кўп дон берганликларида мусобақанинг бунёдкорлик кучи айниқса ёрқин намоён бўлганлигини айтиб берди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, Москва шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. В. Гришин** нутқ сўзлади. У айтдики, Москванинг партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари социалистик мусобақани кенг ривож топтиришга қаратилган катта ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни олиб бормоқдалар. КПСС Москва шаҳар комитетининг пленумида шаҳар партия ташкилотининг партия съездига тайёргарлик кўриш борасидаги вазифалари белгилаб берилган. Пленум КПССнинг XXVI съезди шарафига мусобақани авж олдириш борасидаги тадбирларни белгилади. Съезд олди мусобақасининг масалалари район партия комитетларининг пленумларида ҳамда барча партия ташкилотларининг йиғилишларида ҳам муҳокама қилинди.

Социалистик мусобақага барча меҳнат коллективлари қўшилдилар. Мусобақани ташкил этишда Советлар иштироки кучайди. Депутатлар ва депутат группаларининг роли активлаштирилди. Советлар доимий комиссияларининг фаолияти кенгайтирилди.

Сўнгра **Л. И. Брежнев** нутқ сўзлади. У бундай деди:

Съезд олди мусобақаси тўғрисида гапираётганимизда, унинг алоҳида характерини назарда тутишимиз керак. Бу мусобақа ўнинчи беш йилликнинг зарбдор марраси учун ва айни вақтда келгуси беш йилликнинг шундай бошланиши учун бўлаётган мусобақаси, у бундан буён олға ҳаракат қилишимизга керакли суръат бағишлашимизга имкон беради. Шунинг учун ҳам бу мусобақа ҳақиқий умумхалқ мусобақаси бўлиб қолиши ниҳоятда муҳимдир. Партия раҳбарлигида мусобақанинг ташкил этилишига сиёсий системамизнинг ҳамма бўғинлари актив қўшилди. Булар — касаба союзлари ҳам, комсомол ҳам ва албатта халқ депутатлари Советлари ҳамдир.

Бугун биз москваликлар съезд олди вахтасида қандай турганликларини, шу муносабат билан пойтахт Советлари, уларнинг депутатлари қандай ишлаётганликларини муҳокама қилиб турганлигимиз тасодифий эмас. Москва — мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий юрагидир. Шу юракнинг урушида буюк Ватанимизнинг ҳаёт мароми эшитилиб туради. Бу ерда жамики янги илғор ишлар ҳамиша қўллаб-қувватланиб турди. Ленин қизғин маъқуллаган биринчи Коммунистик шанбалик айни Москвада вужудга келди. «Буюк почин» учқунидан меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатининг қудратли алангаси кўтарилди. Пойтахт коммунистлари, ишчилар синфи шу анъаналарни муносиб давом эттирмоқдалар. Шунинг учун ҳам москваликлар партиянинг бўлажак съезди шарафига оммавий мусобақанинг ташаббусчилари бўлиб чиққанликлари қонуний бир ҳолдир.

Бу ерда пойтахт меҳнаткашлари съезд олдидан эришган муваффақиятлари тўғрисида гапирилди. Ноябрь бошларигача шаҳарнинг беш юздан кўп саноат корхоналари беш йиллик топшириқларини адо этиб бўлганликларидан, юз минглаб ишлаб чиқарувчилар янги беш йиллик маррасига чиққанликларидан қувонмаслик мумкин эмас. Лекин Москванинг меҳнат коллективлари эришилган ютуқлар билан қаноатланиб қолмай, актив равишда резервлар излаётганликлари, қолоқ участкаларни илғорлар қаторига етказиб олаётганликлари, камчиликларга барҳам бераётганликлари кишини янада қувонтиради.

Партия совет кишилари фаровонлиги даражасини, уларнинг ҳаёт ва турмуш даражасини юксалтиришга ўз фаолиятида асосий эътибор беради. Шу муносабат билан меҳнаткашларни озиқ-овқат ва саноат моллари билан таъминлашни яхшилаш, савдо-сотиқ ва аҳолига хизмат кўрсатувчи бошқа соҳалар ишидаги камчиликларга қатъиян барҳам бериш вазифалари диққат марказига қўйилмоқда.

Яқинда КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида шуларнинг ҳаммаси яна бир карра таъкидлаб ўтилди.

Шу вазифаларни ҳал этишда, айниқса уй-жой қурилиши планларини бажариш, ёқилғи, хом ашё ва материалларни тежаш, социал-маданий ва маиший хизматларимизни яхшилаш каби вазифаларни ҳал этишда Советларнинг иши жуда катта аҳамиятга эга. Бу масалалар съезд олди мусобақасида Советлар иштирокининг асосий мазмунини ташкил этиши табиийдир.

Маҳаллий ҳокимият органлари ўз фаолияти давомида иқтисодий ва социал тараққиёт уйғунлигини янада сабот билан таъминлаб боришлари, шу жиҳатдан олганда, ўз территорияларида жойлашган барча ташкилотларнинг фаолиятини яхшироқ мувофиқлаштириб, контрол қилиб боришлари ғоятда муҳимдир.

Конституция, янги қонунлар шу вазифаларни бажариш учун Советларга кенг ваколатлар беради. Бундан ташқари, ҳозир ҳукумат КПСС Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ, хўжалик қурилишида Советларнинг ролини оширишга доир қўшимча чораларни ишлаб чиқмоқда. Партия съездигача бу иш ниҳоясига етказилади, деган умиддаман.

Халқ депутатларининг мусобақасида қатнашиш тўғрисида алоҳида гапириб ўтмоқчиман. Маълумки, икки миллиондан кўп депутатларимизнинг учдан икки қисми бевосита ишлаб чиқариш билан банд. Бу катта кучдир. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари бўлган депутатларнинг намуналари шу қадар қимматлидир. Ўртоқлар, бугун куч-қувватини сарфлаб ишлаётган ва айни маҳалда давлат масалаларини ҳал этишда қатнашаётган меҳнаткаш киши — социализм эришган энг катта ғалабалардан биридир. Шундай экан, мусобақада депутатларнинг ташаббуси, депутат группалари ва постларининг активлигини хўжалик раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамиша зарур равишда қўллаб-қувватлаб туришлари керак. Москва, Ленинград ва бошқа бир қанча шаҳарларнинг тажрибалари шундан далолат берадики, бундай ёрдам ҳар куни ва конкрет равишда бериб турилса, ҳамиша сезиларли натижаларга эришилади.

Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Ўзбекистон, Грузия, Латвия ва бошқа республикалар Олий Советларининг Президиумлари съезд шарафига мусобақани авж олдиришга Советларнинг ишини йўллаётиб, айни илғор тажрибаларни ёйишга, халқ депутатлари ташаббусини ривожлантириш учун зарур ҳамма шароитларни яратишга эътиборни жалб қилиб тўғри иш қилаётирлар, деб ўйлайман. Бу борада радио, телевидение, матбуотимизда, жумладан, «Известия» газетаси кўп иш қилмоқда.

В. И. Ленин Совет ҳокимияти билан мусобақанинг ажралмас бирлигини неча бор таъкидлаганди... «Буржуа республикасининг формал бўлган демократизмидан меҳнаткашлар оммасини **идора қилиш ишларида** ҳақиқатан иштирок қилдиришга ўтиб, мусобақани биринчи марта кенг йўлга қўяётган совет ташкилоти бўлди» — деган эди у.

КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ ҳаракати етук социализмнинг, Совет демократиясининг улкан ижодий имкониятларини такрор-такрор кўрсатади, деб таъкидлади пировардида Л. И. Брежнев. Шу имкониятларни рўёбга чиқариш учун кенг шароитни таъминлаш — партия билан давлатнинг муҳим вазифаларидан биридир.

СССР Олий Совети Президиуми қабул қилган қарорида таъкидладики, Москва халқ депутатлари Советлари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириш билан боғлиқ катта ва самарали иш қилмоқдалар. Халқ депутатлари Советларига, уларнинг ижроия ва фармойиш берувчи органларига пойтахт корхоналари ва ташкилотларининг коллективларида съезд олди социалистик мусобақасини ривожлантиришнинг ҳамма томонларига янада активроқ таъсир кўрсатиш, шаҳарни иқтисодий ва социал ривожлантириш комплекс планини муваффақиятли бажаришга қаратилган ташкилий ишларни кучайтиришга доимо эътибор бериб бориш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, савдо-сотиқ, аҳолига социал-маданий ва коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ишларини яхшилаш, план топшириқларини ва сайловчиларнинг наказларини бажариш устидан контролни таъминлаш, ҳуқуқ-тартиботни, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга доимий эътибор бериш тавсия қилинди.

Иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советларининг Президиумларига КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдиришда, ишлаб чиқариш илғорларининг ватанпарварлик ташаббусларига ҳар томонлама мадад кўрсатишда, ижобий тажрибаларни ўз вақтида умумлаштириш ва ёйишда, социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун мусобақа қилаётганларга зарур шарт-шароитлар яратиш, мусобақа ғолибларини маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг ҳамма шаклларидан кенг кўламда фойдаланишда халқ депутатлари маҳаллий Советларининг янада фаол иштирок этишларини таъминлаш вазифалари топширилди.

Кун тартибидаги масалаларни кўриб чиқишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Д. А. Қунаев, Г. В. Романов, В. В. Щербицкий, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар В. В. Кузнецов, Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари, Президиум секретари ва аъзолари, бир қанча министрликлар ва идоралар раҳбарлари қатнашдилар. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ШАРТНОМАНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИШ ҲАҚИДА

СССР Олий Совети Президиуми **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**
Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1980 йил 8 октябрда Москвада имзоланган, СССР Министрлар Совети томонидан ратификация қилиш учун тақдим этилган ҳамда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари маъқуллаган шартнома **РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНСИН.**

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1980 йил, 14 ноябрь.

ТИНЧЛИК МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

13 ноябрь куни Кремлнинг Свердлов залида совет жамоатчилиги вакилларининг Финляндия Республикаси Президенти Урхо Кекконенга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотини топширишга бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар У. Кекконен билан бирга ўтирибдилар.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти комитетининг раиси академик Н. Н. Блохин йиғилишни очди. У. Кекконеннинг халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликни кенгайтиришга, қуролланиш пойгасини тўхтатишга, кескинликни юмшатиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган кўп йиллик, кўп қиррали фаолиятини Совет Иттифоқи ва барча мамлакатларнинг тинчликсевар кучлари юксак даражада қадрламоқда.

Н. Н. Блохин халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан У. Кекконенни самимий қутлади ва йиғилиш аҳлининг қарсаклари остида унга олтин медаль ва лауреат дипломини топширди.

СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг Раиси Е. К. Федоров, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, «СССР—Финляндия» Дўстлик жамияти марказий правлениесининг раиси Н. В. Тализин, Куйбишев номли Москва инженерлик-қурилиш институтининг студенти И. Владимирова У. Кекконенни самимий табрикладилар.

Сўнгра У. Кекконен нутқ сўзлади. Мен В. И. Ленин номидаги мукофотни зўр мамнуният билан қабул қиламан, деди у. Халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлашга қаратилган принципларга кўмаклашишнинг қарор топган анъаналари ана шу мукофот билан боғлангандир. Бутун инсониятнинг бахт-саодати ва келажаги пировард натижада халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаб қолишга боғлиқдир. (ТАСС).

МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Финляндия республикасининг Президенти Урхо Кекконен 14 ноябрь куни Москвадан Бокуга жўнаб кетди. У СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган эди.

Аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

ИЛМИЙ-МЕТОДИК КОНФЕРЕНЦИЯ

12—13 ноябрь кунлари КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий Фанлар академиясида «Олий партия мактабларидаги таълим жараёнини такомиллаштиришнинг актуал проблемалари»га бағишланган илмий-методик конференция бўлиб ўтди.

Ялпи мажлисларда ва секцияларнинг мажлисларида партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги пленумлари қарорлари асосида партия ва совет кадрларини тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш масалалари муҳокама қилинди, машғулот ўтказишнинг хилма-хил тажрибаси умумлаштирилди, олий партия мактабларидаги таълим жараёнини янада такомиллаштиришга доир тавсиялар ишлаб чиқилди.

Конференция ишида олий партия мактабларининг ректорлари, проректорлари, партком секретарлари, кафедраларнинг раҳбарлари ва бошқа ходимлар, иттифоқдош республикалар Коммунистик партиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетларининг масъул ходимлари, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги олий партия мактабининг олимлари қатнашдилар. (ТАСС).

ЛЕНИН МУКОФОТИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитети 1981 йилги СССР Давлат мукофотларини олишга ишларни қабул қилиш шу йил 15 декабрда тугашини маълум қилади.

Шу йилнинг 15 июнидан кечикмай эълон қилинган (қурилган) ишлар қабул қилинади. Тавсия этиладиган илмий ишлар 1979 йилнинг 15 декабригача эълон қилинган бўлиши лозим.

Ишларни тавсия этиш ва расмийлаштириш билан боғлиқ ҳамма масалалар юзасидан адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитетига қуйидаги адрес билан мурожаат қилинсин: 101414, РСП-4, Москва, Неглинная кўчаси, 15, телефонлар — 223-44-67, 223-19-30.

ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИДА ИШЛАЙЛИК

«ДАВРА СТОЛИ» ИИҒИЛИШИ ҚАТНАШЧИЛАРИ КПСС МАРКАЗИИ КОМИТЕТИНИНГ 1980 ИИЛ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ВА СССР ОЛИИ СОВЕТИ СЕССИЯСИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ПРОПАГАНДА ҚИЛИШ ТАЖРИБАСИ ВА РЕЖАЛАРИ ТЎҒРИСИДА СЎЗЛАЙДИЛАР.

Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми ва ўнинчи чақириқ СССР Олий Советн тўртинчи сессияси материалларини омма ўртасида пропаганда қилиш ва тушунтириш билан боғлиқ масалалар кенг муҳокама қилинган «Давра столи» йиғилишини ўтказди.

«Давра столи» йиғилишини пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Г. И. АИРАПЕТЯНЦ олиб борди. У шуни таъкидладики, КПСС Марказий Комитети Пленуми ҳужжатлари ва Олий Совет сессияси қарорлари билан танишиш совет кишиларига ўнинчи беш йиллик якунларининг иқтисодий ва сиёсий аҳамиятини чуқурроқ тушунишга, партия иқтисодий стратегияси ва социал сиёсатини амалга оширишда янги босқич вазифаларини равшанроқ кўришга ёрдам беради. Бу ҳужжатларнинг, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган хулоса ва қоидаларнинг маъноси ва аҳамиятини меҳнаткашларга чуқур тушунтириб бериш пропагандистик, сиёсий-оммавий ишда марказий ўринлардан бирини эгаллаши керак. Бу ишга кенг идеология активини, оммавий ахборот воситаларини, маданий-оқартув муассасаларини жалб этиш зарур.

Суҳбатда Чирчиқ трансформатор заводи агитатори, меҳнатни илмий ташкил этиш лабораторияси бошлиғи О. Н. Ивлева, сиёсий ахборотчи, Бўстонлиқ район газетасининг бўлим мудири М. А. Шоюсупова, доимий ишловчи агитпункт мудири, алоқа политехникуми ўқитувчиси В. С. Еремеева, Тошкент область комсомол комитети пропаганда ва маданий-оммавий ишлар бўлими мудири А. М. Абдураимов, авиасозлар маданият саройи директори Н. А. Марченко «Суръат» район газетаси редактори М. Отақулов қатнашдилар.

— Барча совет кишилари сингари Чирчиқ трансформатор заводи меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми қарорларини, Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқни, СССР Олий Советн сессияси материалларини зўр қониқиш билан кутиб олдилар ва қизғин қўллаб-қувватламоқдалар, — деди учрашув қатнашчиларига **О. И. Ивлева.** — Партиянинг совет кишилари фаровонлигини янада ошириш тўғрисидаги ғамхўрлиги завод ишчилари орасида қизғин қарши олинди.

Агитация кадрларининг яқинда ўтказилган семинар кенгашида методик совет томонидан ишлаб чиқилган тадбирлар муҳокама қилинди ва КПСС Марказий Комитети Пленуми ва Олий Совет сессияси материалларини пропаганда қилиш ҳамда ўрганиш юзасидан агитаторлар ва сиёсий ахборотчиларнинг конкрет вазифалари белгилаб олинди. Оғзаки пропаганда савиясини ошириш, агитация мазмуни ва формаларини хилма-хил қилиш, унинг таъсирини кучайтириш, ҳаёт билан, хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этиш билан алоқасини кучайтириш зарурлигига асосий эътибор қаратилди. Бу ишни бош технолог бўлимида Н. П. Куликова ва С. М. Нефедов, трансформатор цехида Х. Шалхаров, техника назорати бўлимида А. Гильмиддинов, ремонт-механика цехида В. Г. Шанцев каби агитаторлар ва сиёсий ахборотчилар зўр иштиёқ билан кенг кўламда олиб бормоқдалар. Уларнинг шахсий ижодий планларига группали суҳбатлар, воқеаларнинг обзорлари, партия ва ҳукумат ҳужжатларини, газеталардан мақолаларни ўқиш киритилган.

Агитаторлар ва сиёсий ахборотчилар завод меҳнаткашлари билан олиб бораётган суҳбатларида трансформаторсозларнинг ўнинчи беш йиллик якунловчи йилидаги ютуқларидан сўзлаб бермоқдалар, завод коллективи қабул қилган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, уларнинг КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди шарафига кўраётган тайёргарликлари ҳақида ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Ўн биринчи беш йилликда трансформаторсозларнинг фаровонлиги анча ошади. 72 квартирали турар-жой, кам оилалилар учун ётоқхона, болалар боғча-яслиси ва профилакторийни фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Санаторий ва дам олиш уйларига имтиёзли йўлланмалар кўпроқ берилади.

Биз бу неъматлар ўз-ўзидан пайдо бўлмаётганлигини, улар фидокорона меҳнат, фан-техника тараққиёти суръатларининг жадаллашаётгани, уюшқоқлик ва интизомнинг яхшилангани натижаси эканлигини меҳнаткашлар онгига етказишга ҳаракат қилмоқдамиз. Совет меҳнаткашларига уларнинг халқ хўжалик планларини бажаришдаги шахсий иштироки қанчалик аҳамиятли эканлигини тушуниб етишда ёрдамлашиш агитаторларнинг биринчи галдаги бурчидир.

М. Шоюсупованинг сўзларида ҳам худди шу фикр таъкидлаб ўтилди. Ҳозир Бўстонлиқ районида Пленум ва сессия материалларини 106 сиёсий докладчи, 290 сиёсий ахборотчи, 980 агитатор, «Билим» жамиятининг 700 лектори пропаганда қилмоқда ва тушунтирмоқда. Бу ҳужжатларда қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга алоҳида эътибор берилган. КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш билан боғлиқ бўлган масалалар ичида озиқ-овқат таъминотини яхшилаш биринчи ўринда туради. Ўнинчи беш йилликда каттагина ютуқларга эришган хўжаликлар бизнинг районимизда анчагина. Масалан, мен сиёсий ахборот олиб бораётган Жданов номли колхоз тўрт йил ичида беш йиллик планни бажаришга эришди. Бу ерда К. Файзибеков, С. Ибраев сингари тажрибали деҳқонлар оз эмас. Улар йилдан-йилга юқори ҳосил етиштириб келмоқдалар.

Бироқ, ҳамма бригада ва звенолар ҳам бундай юксак марраларга эришган деб, бўлмайди. Мана шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети Пленуми материалларини пропаганда қилаётганда ўн биринчи беш йиллик планлари тўғрисида, районнинг илғорлари эришган ютуқлар тўғрисида ҳикоя қилиш билан бирга камчиликлар, ҳал қилинмаган масалалар, фойдаланилмай қолган резервлар тўғрисида ҳам тўхтаб ўтаётирман.

Бу резервлар қаерда? Уларни нимада кўриш мумкин? Бу масалаларга ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида аниқ-равшан жавоб берилган. Илғор тажрибани қатъият билан жорий этиш, меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш керак. Айниқса, кадрлар масъулиятини ошириш, ишда ташаббусни ривожлантириш, майда-чуйда ишларга ҳам аралашаверишга йўл қўймаслик жуда муҳимдир.

Қишлоқ меҳнаткашлари бу масалаларга қизиқиш билан эътиборларини жалб қилмоқдалар. Суҳбатлар чоғида улар ҳар хил саволлар беришади, мавжуд камчиликлардан тезроқ қутилиш йўлларини кўрсатишади, ҳар бир гектар экин майдонидан олинадиган ҳосилни ошириш йўлларини маълум қилишади.

Агитация-оммавий ишларни уюшқоқлик билан, планли тарзда, меҳнаткашлар турли группалари қизиқишларини ҳисобга олган ҳолда олиб борилса, самарадорлиги анча ошади. **В. С. Еремеева** ўз нутқини ана шу мавзуга бағишлади.

— Бир неча йил муқаддам Тошкент алоқа политехникумида ташкил қилинган доимий ишловчи агитпункт ўқувчи-ёшлар ўртасида ҳам, меҳнаткашлар истиқомат қилувчи микрорайонларда ҳам оммавий-сиёсий ишлар олиб боришда яхшигина тажриба тўплади. Оммавий-сиёсий ишлар, — деб таъкидлади агитпункт мудири, — мунтазам, перспектив комплекс план асосида олиб борилмоқда. Бу план КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори талабларига мувофиқ тузилган эди.

Агитаторларга маҳалла активлари — О. Мусаев, Э. Муҳамедов, Т. Мўминхўжаев сингари Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, меҳнат ветеранлари катта ёрдам бермоқдалар. Ўқитувчилардан Б. Қ. Юсупов, Э. М. Соловьева, П. Г. Герасименко, Е. А. Кулаков, С. С. Цицаркин, Х. С. Бахтиёровалар актив агитаторлар ҳисобланади.

Марказий Комитет Пленуми, СССР Олий Советн сессияси бўлган кунларда агитаторларимиз бошқа ўқитувчилар ва студентлар қатори Жиззах область Дўстлик районидаги М. Дадажонов номли оталиқдаги совхозда бўлдилар. Улар шу ерда Пленум ва сессия материалларини қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида кенг пропаганда қилиш ва тушунтиришни бошлаган эдилар. Энди бу ишни улар «Баҳор» ва «Известия» маҳаллаларида олиб бормоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг идеология масалаларига оид машҳур қарорида заводларда, колхозлар ва совхозлар, ўқув юртлари, қурилишлар, хизмат кўрсатиш тармоқларида ёшлар билан ғоявий-сиёсий иш олиб бориш жонли, конкрет, қизиқарли ва таъсирчан бўлиши кераклиги алоҳида таъкидланган эди.

— Бу кўрсатмаларни пойтахт область комсомоллари жанговар ҳаракат программаси деб қабул қилдилар, — деди йиғилишда **А. Абдураимов.** — Марказий Комитет Пленуми ва Олий Совет сессияси материалларини пропаганда қилишга область, шаҳар, район комсомол комитетларининг секретарлари, масъул ходимлари, областимизнинг ҳамма комсомол активи фаол равишда киришди.

КПСС XXVI съездига бағишланган «Ёшларга партия тўғрисида» область сайёр лекторийси машғулотлари Пленум ва сессия материаллари билан яқиндан боғлаб ўтказилмоқда. «Қизлар гурунги» лекторийси ҳам қишлоқ ёш хотин-қизлари орасида кенг, кўпқиррали иш олиб бормоқда.

Область комсомол комитети «Билим» жамияти ва ёш олимлар ҳамда мутахассисларнинг область кенгаши билан биргаликда ҳамма шаҳар ва районларга ёш ўқитувчилар, илмий ходимлар, тингловчилар орасидан агитбригадалар ва группалар тузиб қўшимча тарзда юбордик.

Пленум қарорлари ва Олий Совет сессияси материалларини пропаганда қилишда маданий-оқартув ва клуб муассасалари партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига анча ёрдам бермоқда.

Уларнинг ҳар томонлама фаолияти, янги иш формаларини излаётганлиги ҳақида «давра столи» қатнашчиларига **Н. А. Марченко** гапириб берди.

— «Съездга — 26 зарбдор ҳафта!», «Партияга берилган сўзингнинг устидан чиқ» тематик кечалари, беш йиллик ва икки беш йиллик планни бажарганлар билан «Давра столи» учрашувлари янги мазмун билан бойимоқда. Бирлашмада сайловчилар клуби ғоявий-сиёсий тарбиянинг маркази бўлиб қолди. Бу ерда тематик кўргазмалар жиҳозланмоқда, ленинча васиятларни амалга оширилишига бағишланган экспозиция, сиёсий суҳбатлар, ленинча ўқувлар ташкил қилинмоқда.

Бирлашма маданий марказларида олиб борилаётган ғоявий-сиёсий тарбия ишлари «Ударник» газетасида кенг ёритиб борилмоқда. Бу эса тадбирларнинг сиёсий ва тарбиявий аҳамиятини оширмоқда.

Октябрь Пленумида матбуот, радио, телевидениенинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, партиянинг фаолияти тўғрисида уларни хабардор қилиб боришда алоҳида роли таъкидлаб ўтилди.

— Биз журналистлар, — деди **М. Отақулов**, — идеология ходимларининг бошқа вакиллари билан бирга бутун тарбиявий, ахборот-пропаганда ишига жонли, ижодий тус беришга даъват этилганмиз.

Газетамиз ходимларининг куч-ғайрати саноат, қурилиш коллективлари ва қишлоқ хўжалиги ходимларининг меҳнат зафарлари ҳамда иш тажрибаларини чуқурроқ ва ҳар томонлама ёритишга қаратилган. Газета саҳифаларида илғор пахтакорлар, лубкорлар, чорвадорлар ва халқ хўжалиги бошқа тармоқлари ходимларининг чиқишлари уюштирилмоқда.

Бошланғич партия ташкилотларида ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари тўғрисидаги материаллар газета саҳифаларида катта ўрин эгалламоқда. Бу йиғилишларда партия ташкилотларининг фаолияти ҳар томонлама таҳлил қилинмоқда, пленум ва сессия қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинмоқда.

Область идеология ходимлари партиянинг илҳомбахш ғоялари ва планларини ҳар бир меҳнаткашнинг қалбига етказиш, октябрь Пленуми ва Олий Совет сессияси қарорларининг тарихий аҳамиятини очиб бериш йўлида ҳозироқ анча ишларни амалга оширдилар. Бироқ, учрашув қатнашчилари таъкидлаганидек, хотиржам бўлишга ҳали вақт эрта. Бу иш ҳамма жойда ҳам юксак даражада, ҳаёт билан яқин алоқада, коллектив олдида турган вазифалар билан боғлаб олиб борилаяпти, деб бўлмайди. Пленум ва сессия материалларини пропаганда қилиш учун кўргазмали агитация воситаларидан, кўп сонли клуб муассасалари, маданият уйларининг имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш зарур.

Ўн биринчи беш йилликда мамлакатнинг иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожланиши, етук социализм имкониятларини рўёбга чиқариш кўп жиҳатдан идеологик, сиёсий-оммавий ишлардаги муваффақиятга боғлиқдир. Бу иш КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми ва ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси қарорларида қўйилган янги вазифаларга мувофиқ келадиган даражада олиб борилиши лозим.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ҚИММАТЛИ ТАКЛИФЛАР, ЎРИНЛИ МУЛОҲАЗАЛАР

«Партия XXI съезди» колхози авваллари Янгийўл районида қолоқ хўжаликлардан бири ҳисобланарди. Ўнинчи беш йилликда бу ерда деҳқончилик маданияти оширилиши, ер, сув, техника ва ўғитлардан самарали фойдаланилиши, колхозчиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли хўжалик жадал ривожланди. Колхозда пахта тайёрлаш планлари муттасил ошириб бажарилмоқда, чорвачиликни ихтисослаштириш давом этаяпти, қишлоқ меҳнаткашлари турмуш фаровонлигини юксалтириш соҳасида кўп иш қилинди.

Яқинда бўлиб ўтган колхоз партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида кейинги икки йил мобайнида бу соҳада амалга оширилган ишлар, қўлга киритилган ютуқлар ва мавжуд имкониятлар тўғрисида батафсил фикр юритилди. Ҳисобот докладини қилган колхоз партия ташкилотининг секретари Р. Деҳқонов ва музокараларда сўзга чиққан нотиқлар муваффақиятларни қайд этиш билан биргаликда асосий эътиборни ишдаги мавжуд камчиликларга қаратдилар.

Қуйида йиғилишда сўзга чиққан коммунистлар фикр ва мулоҳазалари баён этилаяпти.

Саидаҳмад Охунов, бригада бошлиғи: — Пахтачилик колхозимизнинг асосий тармоғи ҳисобланади. Хўжалигимиз аъзолари ўнинчи беш йиллик мобайнида давлат қабул пунктларига 11 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Бу планда белгилангандан 1000 тонна кўпдир. Кейинги икки йил мобайнида ҳам пахта етиштириш кўпайиб борди. Ўтган йили колхозимизда 2267 тонна пахта тайёрланган бўлса, якунловчи йилда бу кўрсаткич 2460 тоннани ташкил этди. Бунга фақат ҳосилдорликни ошириш ҳисобига эришилди.

Ҳисобот докладида пахта етиштиришни кўпайтиришда намуна кўрсатаётган коммунистларимиздан звено бошлиқлари Маҳамадқул Султонов, Шокир Исоқжонов, Тўрабой Турсунбоев, Анорбой Асрорқулов, сувчилар Абдулазиз Долимбоев, Эргашбой Мирзаев, Холбой Мирзаевларнинг номлари тилга олинди.

Аммо, пахтачиликдаги резервлар ҳақидаги докладда ҳеч нарса дейилмади. Ваҳоланки, шу йилнинг ўзида 4 та звенода пахта ҳосилдорлиги колхознинг ўртача кўрсаткичидан паст бўлди. Бу йил пахтачилик учун қулай келганлигига қарамай, 5 та звенода ҳосилдорлик бултургига нисбатан камайиб кетди. Бу ерга қандай муносабатда бўлинаётганлигига яққол мисолдир. Ер шароитлари, сув, ўғит, техника таъминоти бир хил бўлган звено ва бригадаларда турлича ҳосил олинаяпти. Партия ташкилотимиз эса ҳали бу соҳада талабчанлик кўрсатмаяпти.

Муҳаррам Ҳасанова, бузоқбоқар: — Шу беш йилликда колхозимиз район хўжаликларига наслли ғунажинлар етказиб беришга ихтисослаштирилди. Бунинг дастлабки самаралари яққол кўриниб турибди. Кейинги икки йилнинг ўзида биз район колхоз ва совхозларига 400 бошдан кўпроқ зотли ғунажинлар етказиб бердик.

Аммо, ҳисобот докладида чорвачилик масалаларига етарлича ўрин берилмаган. Докладчи илғорлар Мусатилла Алиев, Қудабой Жуасов ва бошқаларнинг номларини келтириш билан кифояланди. Лекин наслли бузоқ ва ғунажинлар парвариш қилинаётган комплексимиз ишида ҳали кўп камчиликлар бор. Тажрибали бузоқбоқарлар ҳар бош бузоқни кунига 800 граммгача семиртиришга эришаётганлари ҳолда бошқа чорвадорларимиз кўрсаткичлари анча пастдир. Шунингдек, ем-хашакдан тежаб-тергаб фойдаланиш масалаларига ҳам эътибор берилмаяпти. Чорвачиликни ихтисослаштириш амалга оширилаётгани ҳолда кўп ишлар ҳамон қўл кучи ёрдамида бажарилади. Ўйлаймизки, бу масалалар янги сайланадиган партия комитети диққат марказида бўлади.

Турсунали Содиқов, К. Маркс номли участка цех партия ташкилотининг секретари: — Колхозимиз партия ташкилоти ҳисобидаги 70 нафар КПСС аъзоси ва аъзолигига кандидат 6 та цех партия ташкилотига бирлашган. Ҳисобот даврида цех партия ташкилотларининг жанговарлиги анча ортди. Улар ишлаб чиқариш масалалари билан чуқур шуғулланадиган бўлишди. Буни участкамиз цех партия ташкилоти мисолида кўриш мумкин. Участкадаги бригада ва звенолар белгиланган план ва олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқдалар. Жумладан 6-бригадамизда ҳосилдорлик ортиб бормоқда. Бу йил ҳар гектар майдондан бултургига нисбатан 1,5 центнер кўп пахта йиғиштириб олдик. Бунда коммунистлардан механизатор Маҳамадқул Султонов ва сувчи Абдулазиз Долимбоевларнинг ҳиссалари каттадир.

Менга ҳисобот докладида ишлаб чиқаришда намуна кўрсатмаётган коммунистларимиз Мирзараҳим Мирзакаев, Аширбой Азизов, Собиржон Абдураҳмоновларнинг номлари тилга олиниб, улар танқид қилинганлиги маъқул тушди. Цех партия ташкилотлари ҳар бир коммунистнинг топширилган иш учун шахсий масъулиятини оширишга эътиборни кучайтиришлари керак. Афсуски, баъзи ҳолларда бунга аҳамият бермаяпмиз.

Биз сунъий равишда активларимиз доирасини чеклаб қўйганмиз. Партия йиғилишларида кўп ҳолларда асосан маълум коммунистларгина сўзга чиқади. Партия аъзоларининг анчагина қисми йиғилишларимиз кун тартибига қўйиладиган масалаларни тайёрлашга жалб этилмайдилар.

Араббой Норматов, колхозчи: — Ҳисобот даврида хўжалигимизда рўй берган ўзгаришлар партиямизнинг халқ турмуш фаровонлигини юксалтириш соҳасидаги режалари изчил амалга оширилаётганлигидан далолат беради. Ҳисобот докладида фақат кейинги икки йил ичида колхозимизда 50 ўринли шифохона, 450 ўринли клуб, янги автогараж ва механика устахонаси, кўплаб турар-жойлар қурилганлиги таъкидлаб ўтилди. Келгусида эса 900 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси, пионерлар лагери, ёзги кинотеатр қурилиши ҳам режаланмоқда. Бу қурилишларга 2 миллион сўмлик маблағ сарфланади.

Шу билан бир қаторда мен ҳисобот докладида жамоат ташкилотлари фаолиятига мутлақо ўрин берилмаганлигига таажжубландим. Чунки, партия ташкилоти уларга раҳбарлик қилиши керак. Жамоат ташкилотлари ишида эса камчиликлар учраб турибди. Масалан, колхоз касаба союз ташкилоти социалистик мусобақа самарадорлигини оширишга етарлича эътибор бермайди. Дала меҳнаткашлари ўртасидаги мусобақага фақат йиғим-терим мавсумида якун ясалиб, илғорлар рағбатлантирилади. Бошқа вақтларда эса бундай мусобақа умуман ташкил этилмайди. Айниқса, колхозчилар ўртасида шахсий мусобақани йўлга қўйиш яхши натижа берган бўларди.

Раҳим Деҳқонов, колхоз партия комитетининг секретари: — Ҳисобот-сайлов йиғилишимиз танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтганлигини таъкидлаш лозим. Йиғилишда сўзга чиққан коммунистлардан механизатор Шокир Исоқжонов, чорвачилик фермаси мудири Раимжон Каримов, меҳнат ветерани Турсунали Азимов, иқтисодчи Жўра Боботоев, цех партия ташкилотининг секретари Ҳафиза Даминова, колхозчи Жамила Жалоловалар «Билим» жамияти бошланғич ташкилоти фаолиятини жонлантириш, колхозда физкультура ва спорт ишини яхши йўлга қўйиш ва бошқа фикр-мулоҳазалар билдирдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленумида сўзлаган нутқида «Коммунистларнинг танқидий фикр-мулоҳазалари ва таклифлари юзасидан конкрет чораларни дарҳол кўраётган партия комитетлари ғоят тўғри иш қилмоқдалар», деб алоҳида таъкидлаган эди. Янги сайланган партия комитети коммунистларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида билдирган танқидий фикр-мулоҳазаларини амалга ошириш юзасидан зарур тадбирларни белгилаб чиқиши керак.

Э. ЭРНАЗАРОВ,
З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ИККИ ҚАВАТЛИ... ДЕНГИЗ

МАЪЛУМ бўлишича, Орол денгизи... икки қаватли экан. Унинг тубида, 300—500 метр чуқурликда, серсув қолдиқлар қатлами борлиги маълум бўлди.

Олмаоталик тадқиқотчилар ҳисоблашича, Орол денгизи остидаги бу ўзига хос сув омбори Тяньшань водийларидан оқиб келган ерости сувларидан тўлиб бориб, ҳозирги ҳолатга келган.

ТЕЗЮРАР ЭТИКЛАР

БУНДАЙ этиклар тўғрисида рус ва бошқа халқлар яратган эртаклардан ўқигансиз. Хўш, замонавий техника худди шунақа этиклар яратишга наҳот қодир бўлмаса?

Ульяновск шаҳрида очилган Волгабўйи студентлари фан-техника ижодкорлиги кўргазмасида бўлганлар «шундай этик ишланган» деб дадил жавоб бера оладилар.

Техникага ишқибоз студентлар чиндан ҳам тезюрар этикнинг бир нусхасини ишлашди. Этик ичига мўъжаз реактив двигатель ўрнатилган бўлиб, уни «кийган» одам соатига 25 километр йўл боса олади.

Биринчи бор бундай этикни унинг ижодкорлари — Уфа авиация институтининг бўлажак инженерлари синаб кўришди.

«ЖАНУБ» ПРОГРАММАСИ

УКРАИНА Фанлар Академияси президиуми худди шундай деб номланган махсус илмий-техникавий программани тасдиқлади.

Шунга мувофиқ, Азов ва Қора денгизларда оқсил моддаларини тайёрловчи йирик комплекслар қурилади. Бунда атроф-муҳитга зарар етказилмайди.

Мамлакатимиздаги 28 илмий муассаса таркибида оқсил бўлган маҳсулотларни кўпайтириш йўлларини аниқлаб, уларни қайта ишлаш технологиясини яратиш устида илмий тажрибалар ўтказади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАДРИД УЧРАШУВИДА

МАДРИД, 13 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Советн Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг Финляндия Президенти У. К. Кекконен шарафига берилган зиёфатдаги нутқи Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган 35 давлат вакилларининг Мадрид учрашуви доираларида, учрашувнинг ишини ёритаётган журналистлар орасида катта қизиқишга сабаб бўлди. Совет раҳбарининг Совет Иттифоқи кескинликни юмшатиш, хавфсизлик ва халқларнинг тинч келажаги манфаатларига хизмат қила оладиган аҳдномаларга эришиш йўлини қатъият билан давом эттираверишн тўғрисидаги баёноти Мадрид газеталарининг кўзга яққол ташланадиган жойларида босиб чиқарилди.

Учрашув ўтаётган конгресслар саройида ҳозир бўлган кўпгина обзорчилар Совет Иттифоқининг Л. И. Брежнев нутқида ифодалаб берилган ижобий ва амалий йўли билан бир қанча ғарб мамлакатларининг учрашув минбаридан сўзлаётган сафсатабозлик нутқлари ўртасида ер билан осмонча фарқ борлигига эътиборни қаратмоқдалар. Улар баъзи бир ғарб делегацияларининг бемаъни ҳаракатларига қарамай, СССР ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг куч-ғайратлари туфайли ва учрашувни муваффақиятли ўтказишдан манфаатдор бўлган айрим ғарб мамлакатларининг мададн билан асосий Мадрид анжуманини очишга муваффақ бўлинганини ҳам уқтирмоқдалар.

Шундай бўлса ҳам Мадрид учрашувининг бу ерда давом этаётган ялпи мажлиси НАТО давлатларининг вакиллари конференцияни ҳозирги Европанинг энг зарур муаммоларини, аввало Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва қуролсизланиш масалаларини муҳокама қилишдан чалғитишга уринаётганликларини кўрсатди. Жумладан, Англия, Голландия, Бельгия ва Канада вакилларининг нутқлари мана шундан далолат беради. Уларнинг нутқларида СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг шаънига қўпол ҳуруж гаплар қалаштириб ташланди, тубан хулқ-атвор билан пропаганда ва сафсатабозлик қилинди.

«Атлантика блокига аъзо бўлган мамлакатлар вакилларининг нутқлари бир-бирига жуда ўхшаш бўлди», — деб таъкидлайди Испанияда чиқадиган «Паис» газетаси. Бу ҳол НАТОда Мадрид учрашувида амалий аҳдномаларга эришишга ҳалақит бериш мақсадида вазиятни чигаллаштиришга қаратилган яхлит сценарий ишлаб чиқилган, деган хулоса чиқариш имконини беради.

Аммо, ғарб давлатларининг ҳаммаси ҳам НАТО сиёсати измидан боравермаслиги ҳозирнинг ўзидаёқ равшан бўлиб турибди. Шу жиҳатдан олганда Швеция вакилининг нутқи диққатга сазовордир. Ғарбий Европа мамлакатларининг бошқа бир қанча вакиллари сингари у ҳам Европа қитъасидаги аслаҳахоналарни янада кўпайтириш хатарли эканини уқтириб ўтди. Швеция делегацияси учрашув қатнашчиларини қуролланиш пойгасини жиловлаш муаммолари юзасидан амалий равишда фикрлашишга чақирди.

Ирландия ташқи ишлар министри Б. Ленихэн Европадаги ҳарбий кескинликни юмшатишнинг муҳим масалаларига тўхталди. Европа қитъасида, деди у, бир-бирига қарама-қарши бўлиб турган қурол-яроғ ва қўшинлар энг кўп миқдорда тўпланганлиги маълум. Ҳақиқат шундан иборатки, Европага тинчлик зарур, уруш ҳеч бир яхшилик келтириши мумкин эмас, деб таъкидлади министр. Ўзаро ишончсизлик, қурол-яроғларнинг янги турлари ва шу билан бирга стратегик доктриналарнинг пайдо бўлиши қуролланиш пойгасининг янги даврасн бошланиши хавфини келтириб чиқармоқда, қуролсизланишга оид мавжуд битимларга путур етказиш хавфини туғдирмоқда.

Учрашув қатнашчилари олдида турган масалалар шу қадар муҳимки, мунозара билан шуғулланиш, бир-бирини ўзаро айблаш беҳудадир, деб таъкидлади Ирландия министри. Хельсинки Якунловчи актини ва ҳаракат программасини кескинликни юмшатишнинг кўп томонлама жараёни марказида сақлаб қолиш — мазкур кенгашнинг бош вазифасидир, деди Б. Ленихэн.

Норвегия ташқи ишлар министри К. Фрюденлунднинг нутқида ҳам шу фикр баён этилди, у халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини давом эттириш кераклигини айтди. «Биз, деди у, кескинликни юмшатиш ишида эришилган натижалар сақлаб қолиниши ва уни мустаҳкамлаш йўлида куч-ғайрат сарфланиши учун жавобгармиз».

ЭРОН—АМЕРИКА МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

ТЕҲРОН, 13 ноябрь (ТАСС). Эрон олий судининг раиси оятилло Беҳишти бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Эрон парламентининг Қўшма Штатларга йўллаган талаблари қондирилмаган тақдирда гаровга олинган америкаликлар судга берилиши мумкин деди. Американлик жосуслар устидан суд мажлисини Эрон олий мудофаа кенгаши ўтказиши ҳам эҳтимолдан узоқ эмас, деди Беҳишти.

Депутат Ф. Ҳижози парламентда сўзга чиқиб, «АҚШ гаровга олинган кишилар проблемасини ҳал этишни орқага суриб шу вақт ичида Эронга қарши агрессия учун баҳона топмоқчи» деди. У Эрон Қўшма Штатларнинг кирдикорларига қарши курашни давом эттиришга азму қарор берган, деб таъкидлади.

Ҳозирги вақтда Эрон ҳукумати АҚШнинг Эрон талабларига қайтарган жавобини ўрганаётганлиги хабар қилинади.

ВАШИНГТОН, 13 ноябрь. (ТАСС). Қўшма Штатлар ҳар қандай «Конституцион чеклашлар» баҳонаси остида Эрон парламентининг гаровга олинган кишиларни озод қилишнинг шартлари сифатида ўртага қўйган талабларини бажаришдан бўйин товлашга уринмоқда. АҚШ сиёсий арбобларининг айтаётган гаплари ва Америка матбуотида ёзилаётган хабарлар ана шундан далолат беради. Сенатор Ч. Перси Лиссабонда ўтказилган матбуот конференциясида АҚШ Эроннинг молиявий талабларини қондираолмайди ва ўз олдига қўйилган шартларнинг фақат бир қисмига рози бўлишга тайёрдир, дейди. «Нью-Йорк таймс» газетасининг уқтириб ёзишича, «Эрон ўртага қўйган шартларнинг кўпчилигини, жумладан шоҳнинг мол-мулкини қайтариш ва молиявий даъволардан воз кечишга тааллуқли шартларни Америка ҳукумати юридик жиҳатдан бажара олмайди».

ВЬЕТНАМГА ҚАРШИ ИҒВОГАРЛИКЛАР

ХАНОЙ, 13 ноябрь. (ТАСС). Хитой Вьетнамнинг суверенитетига ва территориал бутунлигига тажовуз қилишни тўхтатмаяпти, ВСР чегарасидаги қуролли иғвогарликларни кучайтираяпти, деб хабар қилади ВИА агентлиги.

Ахборотда уқтириб ўтилишича, шу ойнинг дастлабки кунларида Хитой артиллерияси Вьетнам шимолидаги Хатуен, Лангшон, Каобанг ва Хоангльеншон вилоятларига бир неча бор ўқ ёғдирди. Хатуенг вилоятидаги Синман уездининг территорияси айниқса шафқатсизларча тўпга тутилди. 4 ноябрдан 10 ноябргача шу уезд территориясига 300 тадан ортиқ снаряд ва турли калибрдаги миналар отилди.

Артиллерия ўқ ёғдириб турган пайтда Хитой солдатларининг катта-катта группалари чегарадан ўтиб, Вьетнамнинг тинч қишлоқларини ўққа тутдилар. Улар уйларни ва хўжалик иморатларини вайрон қилдилар, экинзорларни пайҳон этдилар, вьетнамлик деҳқонларнинг мол-мулкини талаб олиб кетдилар. Мана шу жинояткорона ҳаракатлар натижасида ВСР шимолий вилоятларининг аҳолисига моддий зарар етказилди, тинч аҳоли орасида бир неча киши қурбон бўлди.

Пекин ВСРга қарши кенг миқёсда психология урушини давом эттирмоқда. Вьетнам территориясига юборилаётган жосуслар ва қўпорувчилар гуруҳлари варақалар ва ёвуз туҳмат овозалар тарқатиб юбордилар, мамлакатнинг шимолий вилоятларида истиқомат қилувчи майда миллатлар орасига адоват солишга уринмоқдалар.

Вьетнам халқ қуролли кучларининг жангчилари билан тинч аҳолиси Хитой ҳарбийларининг иғвогарлик ҳаракатларига кескин зарба бермоқдалар, деб таъкидлайди ВИА агентлиги.

КОЛЛЕКТИВ ШАРТНОМА — ЮТУҚЛАР ОМИЛИ

КОЛЛЕКТИВ шартномани корхона ҳаётининг қонуни дейишади. Бу шартномада белгиланган тадбирлар ишлаб чиқаришни юксалтиришга, ишчи-хизматчиларнинг моддий фаровонлиги ва маданий турмуш даражасини оширишга хизмат қилади. Шунинг учун ҳам бу тадбирларнинг бекаму-кўст амалга оширилишини таъминлаш катта иқтисодий ва ижтимоий аҳамиятга эгадир. Шуни ҳисобга олиб, «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси Тошкент область касаба союзлари Совети билан ҳамкорликда маъмурият ва касаба союз комитетлари ўртасида тузилаётган шартномаларнинг амалга оширилишини муттасил назорат этиб турищга қарор қилдилар. Бу ҳақдаги материаллар вақти-вақти билан ёритиб борилади. Ушбу саҳифада эса ана шу мавзуда берилаётган дастлабки материалларни ўқийсиз.

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи Анголага пахта териш машиналарининг дастлабки туркуми — 12 та ХНП-1,8 маркали агрегатларни жўнатди. Шу йилнинг ўзида бу мамлакатга ҳаммаси бўлиб 42 та машина юборилади. Суратда: цех бошлиғи Иван Машенко, ишчилар Константин Арцишевский ва Дмитрий Самаринлар.

Б. Юсупов фотоси. [ЎзТАГ].

КОРХОНА ҲАЁТИНИНГ АСОСИ

А. БРАИЛОВ,
Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси.

ПОЙТАХТ область меҳнаткашлари барча совет кишилари қатори КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларига жавобан съездолди меҳнат вахтасида туриб, партиямиз XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб меҳнат ғалабалари билан кутиб олиш учун зарбдорларча ишламоқдалар.

Минглаб меҳнаткашлар, юзлаб цехлар, участкалар, бригадалар ва фермалар коллективлари москваликларнинг 1980 йил топшириғини Улуғ Октябрнинг 63 йиллигига бажариш, беш йилликни муваффақиятли якунлаш, 1981 йилда бир маромда ишлашни таъминлаш юзасидан бошлаган ташаббусларини қўллаб-қувватладилар. 168 корхона, қурилиш, колхозлар ва совхозлар, 2 мингдан ортиқ участка, цех, бригада ва фермалар, 83 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш илғорлари шундай юксак социалистик мажбурият олиб ишлашяпти.

«Беш йилликка зарбдор якун», «КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олайлик!» шиорлари остида меҳнат қилаётганлар сафи кун сайин кўпайиб бормоқда. Тошкент самолётсозлари, Чирчиқ кимёгарлари, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли бирлашма чеварлари, «Узбектекстильмаш» машинасозлари, 11- ва 160-қурилиш трестлари бинокорлари, В. И. Ленин номидаги электрон техника, «Ташкенткабель», «Миконд», «Ташсельмаш» заводлари ва бошқа корхоналар коллективлари мусобақа пешқадамлари сафида боришмоқда.

Областимиз пахтакорлари 482 минг тонналик «оқ олтин» хирмони уйиш йўлида қаҳрамонона меҳнат қилдилар. Чорвадорларимиз ҳам экономиканинг бу тармоғини жадал суръатлар билан ривожлантириш учун барча имкониятларни ишга солиб ишлашяпти. Шу йил давомида барча чорва ва парранда турлари сони кўпайди, уларнинг маҳсулдорлиги ортди.

Эришилган бундай муваффақиятларда икки томонлама тузилган коллектив шартнома мажбуриятларининг бажарилиши ҳам ижобий роль ўйнайди. Чунки, бундай шартномаларнинг асосий мазмуни ва йўналиши бевосита ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифаларини бажаришга қаратилган.

Областимизда икки томонлама тузилган коллектив шартномалар асосида ўнларча минг тадбирлар амалга оширилаяпти. Бунинг учун кўп миқдорда моддий маблағлар сарфланмоқда. Масалан, ўнинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника ҳавфсизлиги чораларини маблағ билан таъминлаш учун юз миллион сўмликдан кўпроқ маблағ сарфланди. Санаторий-профилакторий, дам олиш уйлари, туристик базалар, пансионатлар ва пионер лагерлари қурилишига 4 миллион сўмдан ошиқ ҳаражат қилинди.

Коллектив шартномада назарда тутилган тадбирлар «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узбекшахтострой» тресті, «Сантехлит», Олмалиқ химия, Ангрен резина-техника заводлари, Тошкент марказий телеграфи, 16-автокорхона, 3-автопарк, «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози ва бошқа корхона ҳамда хўжаликларда муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Область касаба союзлари Совети ва тармоқ касаба союзлари комитетлари ҳар йили икки марта шартномаларнинг бажарилишини оммавий текширувдан ўтказади. Бунда эришилган ютуқлар қайд қилиниши билан бирга йўл қўйилган камчиликлар аниқланади ва уларни бартараф этиш учун чоралар белгиланади. Масалан, 1978 йилда текшириш натижасида шу нарса маълум бўлдики, белгиланган 60 минг тадбирдан 3,3 мингги ёки 5,6 проценти бажарилмаган.

Область касаба союзлари Советида уни чуқур таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, бажарилмаган асосий масалалар ишчи-хизматчиларнинг уй-жой, турмуш шароитларини яхшилаш, даволаш, соғломлаштириш ишларини кенгайтириш, меҳнат муҳофазаси ва техника ҳавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ экан. Бундан сўнг қатор саноат корхоналари, қурилишлар, колхозлар ва совхозларда меҳнат муҳофазасининг аҳволи текширилди. Техника хавфсизлиги бўйича шартномаларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш тартиби қайта кўрилди. Меҳнат шароитларини таҳлил қилиш унинг асоси қилиб олинди. Ҳар йили меҳнат муҳофазаси бўйича тадбирлар коллектив шартномаларга киритиладиган бўлди.

Лекин ҳамма жойда ҳам маъмурият ва касаба союз комитетлари коллектив шартномага, унда белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишига лозим даражада эътибор беришмаяпти.

Масалан, Янгийўлдаги пластмасса заводи маъмурияти коллектив шартномада белгиланган кўпгина тадбирларни барбод этди. Жумладан, маъмурият меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишчиларни махсус кийимлар билан таъминлаш, унумли ишлаш учун зарур шароитларни яратиб бериш бўйича зиммасига олган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминламади. Шу туфайли ҳам июнь ойида асосий касб эгаси бўлган ишчиларнинг 58 проценти иш нормасини бажармади.

Айрим озиқ-овқат саноати корхоналарида коллектив шартноманинг техникавий асосланган нормани жорий қилиш билан боғлиқ бўлган шартлари бажарилмаяпти. Тошкент атир-упа фабрикасида техникавий асосланган нормаларнинг солиштирма миқдори 9,5 процентни, тамаки фабрикасида 55,6 процентни, Янгийўл консерва заводида 69,6 процентни ташкил этмоқда. Ваҳоланки, республика озиқ-овқат саноати министрлиги бўйича бу кўрсаткич 88,1 процентга етган.

Планлаштириш ва ишлаб чиқариш фаолияти натижаларига хўжалик механизми таъсири кучаяётган ҳозирги янги шароитларда бевосита меҳнат коллективлари кучи ва маблағлари билан ижтимоий проблемаларни ҳал этиш учун қўшимча имкониятлар вужудга келмоқда. Касаба союзлари бу йўналишда жуда кўп иш қилишлари мумкин ва лозим. Улар бу масалаларни маҳаллий советлар ижроия комитетлари билан бирга ҳал қилишга эришишлари, уй-жой, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қурилиши устидан назоратни кучайтиришлари, корхоналарнинг социал-маданий, маиший фонд маблағлари ҳисобига ҳамда шерикчилик-ҳамкорликда боғча-яслилар, пионер лагерлари, дам олиш зоналари қуриш ҳақидаги ташаббусларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлари зарур. Умумий овқатланиш корхоналари тармоғини кенгайтириш, уларнинг ишчи-хизматчиларга кўрсатаётган хизмати маданиятини ошириш ҳар доим касаба союз ташкилотларининг эътибор марказида турмоғи лозим.

Ҳозирги вақтда корхоналар касаба союз комитетлари, маъмуриятлари 1981 йил —ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили учун тузиладиган коллектив шартномларга киритиш учун таклифлар йиғишмоқда.

Янги коллектив шартномалар партиямизнинг совет халқининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада ошириш юзасидан олиб бораётган йўлини амалга оширишга хизмат қилиши керак. Бу шартномалар КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми кўрсатмаларини, Коммунистик партиямизнинг XXVI съезди қўядиган вазифаларни ҳал қилишда муҳим роль ўйнаши зарур.

САЛОМАТЛИК ВА САМАРА

ЭЛ соғлиғи — юрт бойлиги, деб бежиз айтишмайди. Меҳнаткаш инсон қанчалик соғлом бўлса иши ҳам, изланиши ҳам шунчалик самарали, унумли бўлади.

Н. СМАЖНОВА,
Олмалиқ химия заводи санаторий-профилакторийсининг бош врачи

●

Сўнгги йилларда шаҳардаги саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида ишчи-хизматчилар соғлиғини муҳофаза қилиш юзасидан анчагина ишлар қилиндики, бу меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш, ишчиларнинг юксак унум билан ишлашларида ижобий роль ўйнади.

Корхоналар маъмуриятлари ва касаба союз ташкилотларининг иш вақтининг фойдасиз йўқотилишини камайтириш, турли касалликларнинг олдини олишга қаратилган фаолиятларида санаторий-профилакторийлар тобора катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Шундай санаторийларнинг бири бизнинг Олмалиқ химия заводимизда ҳам ишлаб турибди.

Коллектив шартнома асосида қуриб фойдаланишга топширилган санаторий-профилакторийимиз уч йилдан бери химиклар ихтиёрида.

Тиббий муассасамиз типовой лойиҳа асосида қурилган бўлиб, бир йўла юз кишини даволаш учун мўлжалланган. Соғломлаштириш-даволаш мақсадида турли замонавий, энг янги ва самарали усуллар қўлланилмоқда. Физиотерапевтик ва сув билан, оксигенотерапия, парҳез таомлар, дори-дармонлар билан даволаш, массаж ва бадан тарбияси шулар жумласидандир.

Профилакторийимиздаги барча даволаш хоналари зарур асбоб-ускуналар билан етарли таъминланган. Клиник ва биохимия анализларни амалга оширувчи лаборатория бўлиб, унинг ходимлари профилакторийга йўлланма олган ишчи-хизматчиларни келишларидан икки кун илгари медицина текширишидан ўтказадилар, бу эса беморларни келган дастлабки кундан даволашга киришиш имконини бермоқда. Бундан ташқари сув ҳавзаси, гинекологик ва тиш даволаш, функционал диагностика ҳамда бошқа қатор кабинетлар ҳам ишлаб турибди.

Профилакторий коллективи соғломлаштириш тадбирлари плани тўла-тўкис бажарилиши учун куч-ғайратларини сарфлаб ишламоқдалар. Улар меҳнаткашлар мириқиб дам олишлари, ўз саломатликларини мустаҳкамлашлари учун ихтиёрларидаги барча имкониятлардан фойдаланишга астойдил ҳаракат қилишяпти. Ўнлаб врачлар, ўрта маълумотли медицина ходимлари ҳар йили 14 группа химикларни даволамоқдалар. Биргина ўтган йили 1485 ишчи-хизматчи профилакторий хизматидан баҳраманд бўлди. Якунловчи йилнинг ўтган ойларида саломатлигини мустаҳкамлаб, меҳнат қўйнига янги куч, янги қувват билан қайтган кишилар сони 1200 дан ошиб кетди.

Завод маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари поликлиника бўлинмаси ва санаторий-профилакторийимизнинг биргаликдаги куч-ғайрати туфайли меҳнаткашларнинг касалга чалинишини камайтиришда дуруст натижаларга эришилди. Меҳнатга лаёқатсизлик кунларини камайтириш ҳисобига ижтимоий страхованиедан саккиз минг сўмликдан кўпроқ маблағ тежаб қолинди. Қўшимча 155 минг сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Ишчи-хизматчиларга профилакторий йўлланмалари имтиёзли нархларда берилади. Келувчиларнинг йигирма проценти бепул йўлланмалар билан таъминланади. Қолганлари эса бутун даволаниш даври учун бор-йўғи 15 сўм 30 тийиндан ҳақ тўлайдилар. Ваҳоланки, ҳар бир йўлланма баҳоси юз сўмдан ортиқроқ. Ҳар куни ҳар бир даволанувчининг тановули учун икки сўмгача пул сарфланади, турли-туман дори-дармонлар учун ҳам анчагина маблағ ажратилади.

Санаторий-профилакторийни келажакда янада кенгайтириш, даволаш усулларини кучайтириш назарда тутилмоқда. Жумладан, балчиқ билан даволаш йўлга қўйилади. Бунинг учун алоҳида бино қурилади. Заводимиз ташкил этилаётган дам олиш зоналарининг бирида даволаш комплекси қурилади. Бу меҳнаткашлар саломатлигини мустаҳкамлашдек хайрли ишлар кўлами янада ортишига хизмат қилади.

ЭҲТИЁЖГА ЭЪТИБОР

В. ДМИТРИЕВ,
Ўрта Осиё лойиҳа-монтаж ишлари бошқармаси касаба союз комитетининг раиси.

КАДРЛАР қўнимсизлигини камайтириш муҳим ижтимоий масалалардан ҳисобланади. Шунинг учун ҳам уни бартараф этиш ҳар бир коллектив олдида турган муҳим вазифадир. Кадрларнинг муқим ишлашини таъминлаш учун нима қилиш лозим? Коллектив сафига қўшилган ёш мутахассис ёки ишчи ўзининг шу коллективга кераклигини ҳис қилишга қандай эришиши мумкин?

Бошқармамизда кадрлар қўнимсизлиги муаммосини ҳал этишда аввало ёш мутахассисларни уй-жой билан таъминлаш ва уларга зарур турмуш шароитларини яратиб беришни асос қилиб олдик. Шунинг учун ҳам хўжалик раҳбарлиги ва касаба союз комитети коллективни ижтимоий ривожлантириш планлари ва коллектив шартномаларни ишлаб чиқишда ёш мутахассисларнинг эҳтиёжларини алоҳида эътиборга оладиган бўлдилар.

1977 йилда кам сонли оилалар учун дастлабки 224 ўринли ётоқхона қурилди. Шундан бери уй-жой шароитларини ўрганиш ва уни яхшилаш ҳақидаги моддаларни коллектив шартномаларга киритиш давом этмоқда. Шу тариқа ётоқхонада эркаклар ва хотин-қизлар сартарошхоналари, кир ювиш хоналари, буфет, қизил бурчак, дам олиш учун қулай равонлар бунёдга келди.

Сўнгра ёш оилалар эҳтиёжларини ўрганишга киришдик. Уй олиш учун навбатда турганлар рўйхатини ўрганиб чиқдик. улар билан суҳбатлашиб, кооператив уйлар қурилишида ёрдам бериш учун тегишли ташкилотларга мурожаат қилдик. Бошқарма маъмурияти бу масалани доим диққат марказида сақлади. Кооператив уйлар қурилишининг бориши билан доим қизиқди. Шу туфайли ҳам 1979 йилдаёқ бошқармамиз ишчи-хизматчиларидан 24 кишининг оиласи кооператив уйларда ҳовли тўйлари ўтказди. Шу-шу маъмурият ва касаба союз ташкилоти кооператив уйлар қуриш масаласини доим коллектив шартномаларга киритмоқда. Бу йил яна 40 оила кооператив уй олиш учун аъзолик бадали тўлашди. Улар келгуси йил бошларида уй олишади. Шундай қилиб, уй-жой олувчилар рўйхати 68 оилага камайди.

Бу бошқарма маъмурияти ва касаба союз ташкилотининг коллективи шартнома доирасида қилаётган самарали ҳамкорлигининг бир томони, холос. Бу тадбир ишчи ва хизматчилар қўнимсизлигини камайтиришга олиб келганлиги билан катта аҳамиятга эгадир. Уларнинг кайфияти яхши бўлганлиги учун ҳам ишлари унумли бўлмоқда. Давлат планлари ортиғи билан адо этиляпти. Демак, бу масаланинг моҳиятини тушуниш, уни коллектив шартномаларга киритиш, амалга оширилишини қатъий, агар жоиз бўлса қонуний қилиб қўйиш жуда муҳимдир. Бу масалаларда маъмурият касаба союз ташкилотига зарур ёрдамни кўрсатса, коллектив шартномада зиммасига олган вазифасини бекаму-кўст бажарса нур устига аъло нур бўлади.

Меҳнаткашларнинг дам олишини ташкил этиш, бўш вақтлари фойдали ўтишини таъминлаш ҳам эсдан чиқмаяпти. Коллектив шартномаларда бу масала ҳам ўз ўрнини топмоқда. Бунинг самараси яхши бўлаяпти. Фикримизнинг далили сифатида бир мисол келтирмоқчиман.

Илгари дам олиш кунлари ишчи-хизматчиларни табиат қучоғига сайр этишини уюштириш учун туристик бюрога автобуслар буюртма қилардик. Бу коллективимизга анча қимматга тушарди. Бундан ташқари, дам олишнинг бу формаси кўпчиликка маъқул бўлмасди.

Шу туфайли ҳам ўтган йили Чорвоқ сув омбори соҳилида дам олиш зонаси қуришни бошлаб юбордик. Унинг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Ишчи-хизматчиларнинг маданий ва самарали дам олишлари учун зарур анжомлар харид қилинди. Қайиқлар, катерлар, сув велосипедлари, чанғи, чаналар улар ихтиёрида. Бу ерда яна анчагина ишларни амалга оширишни мўлжаллаганмиз. Ошхоналар, дорихоналар, санитария узеллари ва бошқа шундай объектлар қурилади. Буларнинг ҳаммасини 1981 йил коллектив шартномасига киритамиз. Ишчи-хизматчиларни дам олиш зонасига олиб бориш учун автобус олдик.

Келгуси йил коллектив шартномаси тузиладиган вақт тобора яқинлашмоқда. Касаба союз ташкилотимиз бу шартномада бошқа масалалар қатори ишчилар қўнимсизлигини камайтириш, уларнинг дам олишини, турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилашга қаратилган моддаларнинг бўлишига эришиш учун ҳар томонлама ҳозирлик кўрмоқда.

МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ — ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

В. КНИШЕВ,
Қуйлиқ экспериментал кўприк темир-бетон конструкциялари заводининг бош инженери

КОРХОНАМИЗДА ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, ишчи-хизматчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш, барча участкаларда меҳнатни муҳофаза қилиш, унинг хавфсиз-хатарсиз бўлишини таъминлаш, коллективимиз ҳар бир аъзосининг ижодий, юксак унум билан ишлаши учун лозим бўлган қулай имкониятларни яратиб беришга алоҳида аҳамият билан қаралмоқда.

Ҳар йили маъмурият билан касаба союз ташкилоти ўртасида тузиладиган коллектив шартномаларда ҳам бу масалалар ўз аксини топмоқда. Бу шартномаларда ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ошириш, технологияни такомиллаштириш, янги техника ва илғор иш усулларини жорий қилишга қаратилган тадбирлар белгиланиб, уларни амалга ошириш муддатлари ва бунинг учун масъул кишилар аниқ кўрсатилади. Маъмурият ҳам, касаба союз ташкилоти ҳам бу тадбирлар вақтида рўёбга чиқарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатишади, муттасил кузатиб боради.

Шу туфайли ҳам коллектив шартномаларда ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга оид белгиланган тадбирларнинг кўпчилиги вақтида амалга оширилмоқда.

Масалан, коллектив шартномада биринчи цехда турли узунликдаги темир-бетон қозиқлар ишлаб чиқариш жараённи такомиллаштириш лозимлиги қайд қилинган эди. Чунки, бу иш жуда унумсиз, кўп жисмоний куч сарфлашни талаб этарди. Ҳар сменада олти киши шу юмуш билан банд бўларди. Бунга хотима бериш учун жараён янгича ташкил этилди. Қозиқларни қолиплашда оснастка борти ажратилмайдиган стенд ускуналанди. Бу стенд ёрдамида қозиқ исталган узунликда қолипланадиган бўлди, ишчи сони икки баравар қисқарди, ўз навбатида иш шароити енгиллашиб, меҳнат унумдорлиги анча ортди. Илгаригидек, оғир қўл меҳнатига ҳожат қолмади. Шу цехдаги ғовак темир-бетон устунлар ишлаб чиқариш янги технологияга кўчирилгач иш шароити анча яхшиланди. Ишлаб чиқаришнинг шовқин даражаси кескин камайди.

Заводимизнинг иккинчи цехида ҳам меҳнат шароитини яхшилаш, унинг хавфсизлигини таъминлашга қаратилган қатор чоралар кўрилди. Сув оқиб ўтадиган юмалоқ темир-бетон қувурларини қолиплашда ўнга яқин жараён уйғунлаштирилди. Натижада оғир қўл меҳнати сарфи барҳам топди. Илгари бу операцияларни бажаришда беш ишчи банд бўлган эди, эндиликда фақатгина икки киши бемалол уддаламоқда.

Корхонамизда мойлаш материалларини иш жойларига етказиб беришнинг марказлашиши ҳам ижобий натижага олиб келди. Қўл меҳнати сарфи бартараф этилди, айни вақтда касб касалликларини юзага келтирувчи сабаблар йўқолди.

Сўнгги икки йилда ўттизга яқин янги, анча такомиллашган, аксарият фан-техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган юксак унумли асбоб-ускуналар жорий қилинди.

Шу вақт ичида ҳар бири эллик тонна юк кўтарадиган иккита, шунингдек, ўн ва беш тонналик кўтарма кранлар ўрнатилди. Бу жуда кўп сермеҳнат жараёнларни тўла механизациялаш, айниқса оғир темир-бетон конструкцияларини ташишни бекиёс енгиллаштириш имконини берди. Бетон қориш узелида вагонларда келтирилган цементни пневматик тушириб олиш ва минорали омборларга етказиб бериш жараёни йўлга қўйилди. Бу цементнинг чангиб исроф бўлишини, атроф-муҳитнинг ифлосланишини бартараф этди.

Заводимизда ишлаб чиқариш маданиятини ошириш билан боғлиқ бўлган кенг миқёсдаги ишлар қилинмоқда. Деярли барча ишлаб чиқариш жараёнлари иш маданияти ва эстетикаси талабларига жавоб берадиган корпусларда жамланган. Бу биноларнинг деворлари ёруғ рангларга бўялган, ёритгичлари кўп, хавони тозалаб турувчи вентилятор қурилмалари билан таъминланган.

Корхона маъмурияти ва касаба союз ташкилоти ишчи ва хизматчиларга зарур санитария-маиший шароитларни, маданий дам олишлари учун барча имкониятларни яратиш ҳақида доим ғамхўрлик қилмоқдалар. Саҳни 10 минг квадрат метр бўлган 4 қаватли маиший корпус қурилган. Унда кийим алмаштириладиган, ювиниш, чўмилиш, дам олиш ва бўш вақтни маданий ўтказиш, аёллар гигиенаси, болаларни овқатлантириш хоналари бор.

Заводимизнинг бутун территорияси асфальтланган ва бетонлаштирилган, цехлар, маъмурий бинолар олдида дарахтзорлар ва гулхоналар ташкил этилган. Ҳар йили ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бўйича кўпгина ишлар қилинмоқда. Волейбол, баскетбол, теннис, спортнинг бошқа турлари билан шуғулланиш учун спорт комплекслари ташкил этилган. Бу комплекслар зарур анжомлар билан жиҳозланган. Бир йўла 150 ишчи-хизматчи овқатланадиган ошхона ишлаб турибди.

Техника ҳавфсизлигини яхшилаш доим диққат марказида бўлмоқда. Сўнгги икки йил ичида шу мақсадда 22 тадбир амалга оширилди. Бунга 50 минг сўмликдан кўпроқ маблағ сарфланди. Натижада муҳофаза қиладиган қурилмалар кўпайди, электр энергияси ҳавфсизлиги таъминланди, атроф-муҳит ва корпус ичидаги ҳавонинг анча тоза бўлишига эришилди, ишлаб чиқариш шовқини ва титраши камайди.

КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида совет кишилари ҳақида ғамхўрлик қилишни кучайтириш ҳақидаги вазифалар яна бир бор ҳар томонлама ва аниқ белгилаб берилди.

Шунинг учун ҳам бу масалалар бундан буён ҳам эътиборимиз марказида бўлади, иш шароитларини яхшилаш, меҳнат муҳофазасини, техника ҳавфсизлигини кучайтириш, ишчиларнинг моддий фаровонлиги ва маиший турмуш даражасини ошириш йўлидаги ишларимиз кўламини муттасил кенгайтириб бораверамиз.

УШБУ саҳифа материалларини область касаба союзлари Совети меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг инструктори Ғ. Тўхтаев ҳамда «Тошкент ҳақиқати» газета редакциясининг бўлим мудири **М. Мирҳамидов**лар уюштиришди.

Суратларда: «Ер ва одамлар» кўргазмаси залида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, рассом Зокир Иноғомовнинг «Дала шийпонида тушки дам олиш пайти» ва А. П. Перовнинг «Пахта байрами» асари.

И. Глауберзон фотолари.

Тиббиёт хазинасидан

ЧИНИҚҚАНГА ГАРД ЮҚМАС

Тобланган темир, пўлат мустаҳкам бўлади. Чиниққан бадан соғлом бўлиб, дард кўрмайди.

И. ТАРХАНОВ.

Касалликлардан даволанишдан кўра соғлиқни яхшилаш, мустаҳкамлаш ва уни жуда яхшилаш учун курашиш каби мураккаб муаммоларни очадиган вақт келди.

Б. Д. ПЕТРОВ.

Чиниққан бадан фақат ташқи ҳаракатнинг ўзгаришларига бардош берибгина қолмай, одамнинг иш унумдорлигини ҳам оширади.

Р. П. МОРОЗ.

1738 йили машҳур голланд ҳакими Герман Бурхаве вафот этгач, унинг муҳрланган буюмлари орасида «Табобат» деб номланган юз саҳифалик қалин китоб топилди. Бу китоб ким ошди савдоси билан олтин ҳисобида 10 минг долларга сотилди. Муҳр бузиб, китоб очилганида унинг ички саҳифаларига ҳеч нима ёзилмаганлиги маълум бўлди. Фақат илк варақдагина шундай сўзлар ёзилган экан: «Бошингни совуқ, оёғингни иссиқ тут, шунда сен энг зўр табибин ҳам қашшоқ қила оласан».

Айтишларига қараганда, буюк файласуф Суқрот ўз шогирдига шундай деган:

— Афлотун, сенинг истеъдод ва ақлингга минг тасанно, бироқ ўзингни қадрингга ҳам етишинг керак. Фикри-зикрингнинг янада чахланиши ва саломатлигинг баркамол бўлиши учун мен каби ялангоёқ юришинг лозим.

Дарҳақиқат аллома Суқрот ёшини яшаб, ошиши ошаган чинор ёшлилардан бўлган. Уни цикута билан заҳарлаганларида 106 ёшга кирган эди.

Қадимий Юнонистонда бир доно совуқ кунлари ҳам кийинмасдан юрар экан. Бир кун ундан:

— Сиз совуққотмайсизми? — деб сўрадилар.

— Сенинг юзинг совуққотмайдими? — деди доно.

— Йўқ.

— Менинг баданим ҳам бамисоли сенинг юзингдек совуқни сезмайди, — деб жавоб берди доно.

Совуқ сувда чўмилишга одатланганнинг минг йил умр кўрмаганинга, илиқ сувда ювинтирилган мурданинг тирилмаганига ҳайронман.

ҚАДИМИЙ ГАПЛАРДАН.

Совуқ сув — шифо, баданни тетик ва руҳни енгил қилади.

А. ЦЕЛЬСИЙ.

И. П. Павлов шундай деган эди: «Мен бир умр чўмилдим, табиатдан насия олиб турдим... Муз уйимларида фидойиларча чўмилишларимизни айтмайсизми? Бекордан — бекорга шундай қилинмайди. Асаб ҳужайралари силкиниб «тил»га киради. Ана шифо!

Парижликлар Петр I нинг аскарларини қишда Сена дарёсида чўмилаётганларини кўриб «ё тангрим» деб ёқаларини ушлаган эканлар.

ТАРИХИЙ МАНБАЛАРДАН

Ўлим тўшагида ётган машҳур немис врачи Гуфеланд учта энг яқин ҳамкасбини чақириб васият қилди:

— Мендан сўнг ҳаётда уч шифокор қолади.

Буни эшитган врачлар «Гуфеланд бизни айтаётганга ўхшайди», — деб суюниши уйдан сўрашибди:

— Айтинг-чи, ким экан у шифокорлар?

— Сув, бадантарбия ва парҳез, — деди Гуфеланд.

Соф ҳаво, совуқ сув, арра ва болта ҳақиқий шифодир.

В. Д. ПОЛЯНОВ.

40 йилдан ортиқроқ вақт мобайнида «морж»ларни, яъни қишда муздек сувда чўмилувчи кишиларни кузатдим. Уларда инфаркт, гипертония, атеросклероз касалликлари белгиларини учратмадим. Булар орасида 60, 70 ва ҳатто 80 ёшли кишилар бор эди.

И. М. САРКИЗОВ — СЕРАЗИНИ.

Муздек сув бадан учун ҳам, ақл учун ҳам фойдалидир.

А. В. СУВОРОВ.

Тўпловчилар: З. ЭГАМБЕРДИЕВ, З. ЭГАМБЕРДИЕВА.

ЗИЕДАСИ БИЛАН

ПАРРАНДАЧИЛИК «Победа» колхозининг ривожланаётган тармоқларидан биридир. Уни ҳақли равишда «хўжаликнинг тухум цехи» деб бежиз айтишмайди. Йилдан-йил юксак суръатлар билан ривожланаётган ушбу тармоқ коллективи яна бир ажойиб ғалабани қўлга киритди. Давлатга 46,2 минг донадан зиёдроқ тухум топширилиб, йиллик топшириқ ошириб бажарилди.

ЯНА 600 ЛИТРДАН...

«ЗАРЯ КОММУНИЗМА» колхози фермасининг моҳир сут соғувчилари Роза Иванова, Галина Петрова, Александра Ким ўртоқлар катта муваффақиятни қўлга киритишди. Улар сигирлардан сут соғиб олиш шахсий йиллик планларини ошириб бажаришди.

Ўз қарамоғидаги ҳар бир сигирдан 3000 литрдан ошириб серқаймоқ сут соғиб олган «оқ чашма» соҳибалари йил охиригача бу кўрсаткични яна 600 литрданга ошириш учун курашмоқдалар.

С. МУСТАФОЕВ.
Ғалаба райони.

Янги шеърлар

ОЛТИН БОШОҚЛАР

Чайқалур мисли уммон — яшил
буғдойзор,
Тўлқини хирмон-хирмон — яшил
буғдойзор,
Садаф ичра дур ҳар дон — яшил
буғдойзор,
Дартурхон узра ширмон — яшил
буғдойзор,
Асл буғдойзор.
Қуёш бўлиб ҳосилини пиширади ёз,
Ўриб ол деб деҳқонни шоширади ёз,
Кундан кун ўз қадрини оширади ёз,
Рисқу рўзим бўлган нон — яшил
буғдойзор,
Асл буғдойзор.
Буғдойзорларда кема каби комбайн
сузар,
Бамисоли сомонидан ажратилар зар.
Шашқатор машиналар карвонин
тизар,
Ҳосили карвон-карвон — яшил
буғдойзор,
Асл буғдойзор.

ЗАРҒАЛДОҚ

Чўққидан боқаман, бир ёнда Паркент,
Бир ёнда Қурама, бир ёнда Чотқол,
Бир ён — Оҳангарон, бир ён —
Ғазалкент,
Бу ердан кўрсатар Тошкентим жамол.
Оққушлар мисоли булут сояси
Сойма-сой, қирма-қир ўтар югуриб.
Малҳам тутган каби ҳар бир гиёси,
Бунда ҳеч тўймассан ҳаво симириб.
Тоққа чумолидек тирмашар қўйлар,
Тошдан-тошга сакраб қўзи — улоғи.
Қайси бир дарахтда зарғалдоқ куйлар,
Куйидан хушнуддир чўпон димоғи.
Зарғалдоқ чулдирар, қўшиғин илиб
Овлоқ-овлоқларга элтади шамол.
Майса қулоқ тутар кўкка интилиб,
Тебраниб тинглайди сой устида тол.
Дедим: мунча ўктам сайрашинг қушча,
Нечун дашт дарахтин этгансан
ошиён?
Деди: жуфтим бола очди бу кеча,
Куйларим — алладир шу кундан
буён!

Барот ИСРОИЛ.

МАРОСИМЛАРИМИЗ ЗАМОНАМИЗГА МОС БЎЛСИН

ЯНГИ АНЪАНАЛАР — ҲАЁТГА

Область партия комитети ҳузурида ташкил этилган янги урф-одатларни меҳнаткашлар турмушига сингдириш ва пропаганда қилиш область Советининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда Калинин ва Акмал Икромов район маданий-оқартув муассасаларида аҳоли ўртасида янги урф-одатларни тобора кенгроқ ёйиш масалалари юзасидан Калинин район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири М. Аҳмедов ҳамда Акмал Икромов район пропаганда ва агитация бўлимининг мудири К. Мўминов ўртоқлар доклад қилдилар.

Пойтахтнинг Акмал Икромов районидаги Ҳабиб Абдуллаев номли маҳалла комитети раиси М. Обидов, Акмал Икромов номли маҳалла комитетининг раиси А. Ҳамидов ўртоқлар ўз тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар.

Орджоникидзе районидаги Орджоникидзе номли совхоз партия ташкилотининг секретари С. Айтбоев, маданият институтининг доценти Б. Орифхўжаев, кибернетика институтининг сектор мудири З. Ғуломов ўртоқларнинг ахборотлари тингланди.

Совет йиғилишида область телевидениеси ва радио эшиттиришларининг бош редакторлари И. Юсупов, Ҳ. Умаров ўртоқлар янги урф-одатларни турмушга тадбиқ этиш масалалари телевидение ва радио орқали қандай пропаганда қилинаётганлиги ҳақида сўзлаб бердилар.

Совет раиси филология фанлари доктори А. П. Қаюмов йиғилиш ишига якун ясади.

Ҳар тўғрида

ТОШ ТУХУМ

СОВЕТ — монгол экспедициясининг иштирокчилари яқинда Гоби чўлидан каттакон бир думалоқ тошни топиб Ленинградга олиб келишди. Бу ғаройиб тош текшириб кўрилса, у 150 миллион йил муқаддам шу саҳрода яшаган улкан судралувчи ҳайвон — динозаврнинг тухуми бўлиб чиқди.

Ленинградлик олимлар Осиёдаги ана шу бепоён чўлнинг иқлими қадимда динозавр сингари баҳайбат ҳайвонларнинг яшаши учун қулай жой бўлмаганмикан, деб тахмин қилишарди. Гобида топилган динозавр тухуми мазкур тахминнинг тўғрилигини тасдиқлади.

ЭСКИНИ ЯНГИЛАБ...

ТБИЛИСИНИНГ эски шаҳар қисмида ўтган асрларда қурилган турар-жойлар кўп. Бу уйларнинг томлари текис сувалган бўлиб, болохоналари ранго-ранглиги ва бежиримлиги билан ҳамон диққатга сазовор.

Эндиликда Тбилисининг Пески деб аталган қадимий бир бўлаги музейга айлантирилмоқда. Бу ердаги ҳашаматли бинолардан бирида қадимги уй жиҳозлари ва ашёлари намойиш қилинади. Яна бир кўп эски биноларда эса халқ усталари ясаган буюмлар ва безаклар билан савдо қилувчи дўконлар ташкил этилади.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ШАХМАТ. Кеча Тошкентда республиканинг биринчи чемпиони Азмиддин Хўжаев хотира-совринин учун тўққизинчи анъанавий турнир очилди. Бу сафар ҳам мукофот учун республикамиз кучли шахматчилари билан бир қаторда Москва, Ленинград, Боку шаҳридан келган спортчилар иштирок этадилар. Ўзбекистон спорт шарафини ака-ука Вячеслав ва Григорий Аъзамовлар, Г. Борисенко, Д. Қаюмов, М. Рудерфер ва бошқалар ҳимоя қиладилар.

ФУТБОЛ. Мамлакат футбол чемпионатининг биринчи лига вакиллари кеча турнир байроғини туширишди. Сўнгги турда «Бўстон» «Факел»ни қабул қилди.

Мазкур тур олдидан биринчи лигани тарк этадиган коллективлар номлари маълум эди. Улар Куйбишевнинг «Крылья Советов», Нальчикнинг «Спартак» ва Свердловскнинг «Уралмаш» командаларидир. Ана шу уч клуб ўрнини эгаллаш учун иккинчи лига командаларининг ўтиш финали баҳслари ўтаётир. Ҳозирча келгуси йили биринчи лигада иштирок этувчи бир команданинг номи маълум бўлди. Бу Хабаровск армиячиларидир. Даъвогарлардан бири Самарқанднинг «Динамо» командаси эртага ҳал қилувчи учрашувни Павлодарда маҳаллий «Трактор» коллективи билан ўтказади. Бу ўйинда дуранг натижа ҳам юртдошларимизга биринчи лигада иштирок этиш имконини беради.

Олий лига вакилларининг ўтган куни ўтказилган учрашувлари қуйидаги натижалар билан тугади: «Динамо» (М) — «Черноморец» — 3:1, «Торпедо» — «Шахтёр» — 1:0, «Динамо» (Мн) — «Нефтчи» — 0:2, «Зенит» — «Динамо» (К) — 2:2.

КЛАССИК КУРАШ. Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг биринчи курс студенти А. Мартиросян Жамбул шаҳрида ўтказилган қишлоқ спортчиларининг Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб бўлди. Шунингдек, тошкентлик студентга турнирнинг энг яхши техника учун таъсис этган махсус соврини ҳам берилди. 52 килограммгача вазн категориясида гиламга тушган бу спортчи мамлакат терма командаси составига қабул қилинди.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

17—23 НОЯБРЬ

17 НОЯБРЬ,

ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Усталар шаҳри. Бадиий фильм. 11.40 — Ҳайвонот оламида. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Халқ оҳанглари. 16.35 — Онамларнинг мактаби. 17.05 — Объектив. 17.35 — Фильм-концерт. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Футбол шарҳи. 19.30 — КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик. 20.00 — Биз Кронштадтданмиз. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Футбол. «Динамо» (К) — «Динамо» (М). Танаффусда — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Вера ва Фёдор. Бадиий фильм. 12.30 — География. 13.00 — Браконьерларни таъқиб этиб. Бадиий фильм. 17.50 — Қўғирчоқ фильм. 18.00 — Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида. 18.30 — Студентлар қўшиғи жаҳон узра янграйди. 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Динамо» (Мн). 20.50 — Ахборот. 21.10 — Нон-неъмат бунёдкори. 21.30 — Время. 22.15 — Мафтунингман. Кинокомедия. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Илмий-оммабоп программа. 20.55 — Ёшлик. 21.25 — Олий математика. 22.25 — Баскетбол. «Университет» — ВЭФ (Рига).

18 НОЯБРЬ

СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Мультфильмлар. 10.45 — Биз Кронштадтданмиз. Бадиий фильм. 12.10 — Концерт. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.35 — Спорт класси. 17.05 — Орлёнок. 17.55 — Концерт. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.55 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — КПСС XXVI съезди шарафига. 21.30 — Время. 22.15 — Фильм-концерт. 23.10 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Болалар учун кўрсатув. 12.30 — Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Усмон Носир. Нил ва Рим. 13.30 — Мафтунингман. Кинокомедия. 18.20 — Сўз кетидан сўз келар. 18.40 — Ёш куч. 19.10 — Социалистик маданиятнинг актуал масалалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дала ишлари кундалиги. 20.00 — Адабий театр. А. Блок. «Ўн икки». 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. 21.30 — Время. 22.15 — Санников ери. Бадиий фильм.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ўқитувчи экрани. 20.55 — Реклама. 21.15 — Назарий механика. 22.15 — Терговни билимдонлар олиб боради. «Шантаж». Телеспектакль. 1-серия.

19 НОЯБРЬ,

ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Тунгги қўнғироқ. Бадиий фильм. 11.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.25 — Концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Халқ оҳанглари. 16.10 — Рус тили. 16.40 — Мураббий. Тележурнал. 17.10 — Концерт. 17.35 — Горнчилар, қаердасиз! 18.05 — Анна Зегерс туғилган куннинг 80 йиллигига. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Бугун — Ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 19.45 — Хатларингиз асосида. 20.25 — Рафферти. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.15 — Фестиваллар... Конкурслар... Концертлар... 23.45 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — Болалар учун концерт. 12.30 — Физика. 13.00 — Қиличбозлик бўйича Бутуниттифоқ турмуши. 13.30 — Санников ери. Бадиий фильм. 18.20 — Болалар учун фильм. 18.30 — Бугун — Ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 18.50 — Студентлик — олтин даврим. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. 21.30 — Время. 22.15 — Йилнинг тўрт фасли. Бадиий фильм. 23.30 — Бугун оламда нима гап.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ўқув кўрсатуви. 20.55 — Халқ хизматида. 21.25 — Чизма геометрия. 22.25 — Жанговар постда. 22.55 — Шантаж. Телеспектакль, 2-серия.

20 НОЯБРЬ,

ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Горнчилар, қаердасиз! 10.45 — Рафферти. Бадиий фильм, 1-серия. 11.50 — Концерт. 12.20 — Ҳужжатли фильм. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Шахмат мактаби. 16.10 — Жонажон табиат. 16.30 — Концерт. 16.55 — Ёшлар адреслари. 17.55 — Концерт. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.25 Рафферти. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.15 — Катталар учун контроль иш. Иккинчи туркум. 2-кўрсатув. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Болалар учун фильм. 12.00 — Ижод саҳифалари. 12.40 — Қойилмақом фердинанд. Бадиий фильм. 14.20 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 18.00 — Болалар учун фильм. 18.10 — Қишлоқ ҳаёти. 18.30 — Инсон боликдан бошланади. 19.00 — Табиатга муҳаббат. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Эфирда Арманистон телевидениесининг программаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Арманистон телевидениеси программасининг давоми. 21.30 — Время. 22.15 — Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент давлат медицина институтининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ва концерт.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ўқув кўрсатуви. 20.55 — Ўқитувчи экрани. 21.25 — Химия. 22.25 — Ҳамкасблар. Бадиий фильм.

21 НОЯБРЬ,

ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Ёш спортчининг катта майдони. 10.45 — Рафферти. Бадиий фильм. 2-серия. 11.50 — М. Фраучи чалади. 12.10 — Илмий-оммабоп фильм. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Москва ва москваликлар. 16.30 — Темирчилик касби ҳақида. 17.00 — Ашула ва рақс байрами. 17.50 Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари. 18.05 — Мен, сен ва бошқалар. Телеспектакль. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Меҳнатни коллектив ташкил этиш. 20.05 — Концерт. 20.20 — Рафферти. Бадиий фильм, 3-серия. 21.30 — Время. 22.15 — Балли қизлар. Танаффусда — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Санъат ғунчалари. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Ўзбек совет шеърияти саҳифалари. 13.30 — Йилнинг тўрт фасли. Бадиий фильм. 18.10 — Мультфильм. 18.30 — Ўсмир ва қонун 19.00 — Ўзбекистон педиатрларининг II съезди. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёшлик мушоираси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Табрикларимизни қабул этинг. Музикали программа. 21.30 — Время. 22.15 — Дунё воқеалари. 22.45 — Музикали программанинг давоми.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Немис тили. 20.55 — Транспорт ва йўловчи. 21.25 — Физика. 22.25 — Актёрлар ва роллар.

22 НОЯБРЬ,

ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — АБВГДейка. 10.45 — Рафферти. Бадиий фильм. 3-серия. 11.55 — Ота-оналар сизлар учун. 12.25 — Арфа янграйди. 12.35 — Спортлото. 12.50 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 13.20 — Адресимиз Совет Иттифоқи. 13.45 — Москвичка. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.20 — Жаҳон халқларининг ижоди. 15.50 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 16.50 — Пўлат халқача. Бадиий фильм. 17.20 — Қора Қораев. Музика, театр, кино. 18.25 — Сиёсий шарҳловчи. Ю. А. Летунов суҳбати. 18.55 — Мультфильмлар. 19.30 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 20.15 — Фильм-концерт. 20.40 — Оперетта кечаси. 21.30 — Время. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Футбол. ЦСКА — «Динамо» (К). «Спартак» — «Черноморец» 00.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 11.10 — Ўзбекистон спорти. 11.40 — Кинопублицист экрани. 12.25 — Номаълум актёр ҳақида қисса. Бадиий фильм. 13.55 — Ота-оналар университети. 14.25 — Илҳом. 15.10 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Тенгдошларинг ижоди. 19.00 — Тошкент бадиий буюмлар фабрикасидан репортаж. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк, цирк, цирк. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Замонамиз қаҳрамонлари. 22.35 — Эстрада программаси.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.35 — Душанба кўрсатувлари.

23 НОЯБРЬ,

ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Зарядкага сафланинг. 10.15 — Будильник. 10.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.45 — Здоровье. 12.30 — Тонги почта. 13.00 — Фан ва техника. 13.15 — Қишлоқ янгиликлари. 14.15 — Музикали киоск. 14.40 — Бонивур қалби. Бадиий фильм. 2-серия. 15.45 — Мультфильм. 16.00 — Хоккей. «Спартак» — «Динамо» (Р). 18.10 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.10 — Халқаро панорама. 19.55 — Юмор кечаси. 21.30 — Время. 22.05 — Музикали программа. 22.45 — Бадиий гимнастика бўйича интервидение кубоги. 22.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 10.50 — Айтайлик, сен капитансан. Бадиий фильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Сифат ҳақида мулоҳазалар. 14.00 — Онамларнинг мактаби. 14.30 — Этик кийган мушук. Спектакль. 16.30 — Реклама. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — До-ре-ми-фа-соль. 19.10 — Ер ва одамлар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мақом тароналари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Мақом тароналарининг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Санъат усталари. СССР халқ артисти Олим Хўжаев.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.05 — Фрунзе кўрсатувлари.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.15 — Буратино кўргазмаси. 10.45 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.15 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.45 — Концерт. 12.25 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 12.55 — Жаҳон халқлари ижоди. 13.25 — Спортлото. 13.40 — Ҳужжатли фильм. 14.30 — Эрмитаж. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Болалар учун фильм. 16.40 — Ҳамдўстлик. 17.10 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 17.40 — Ҳайвонот оламида. 18.40 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 19.10 — Мультфильмлар. 19.35 — Фильм-концерт. 20.20 — Хусусий шахс. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.15 — Останкино концерт студиясида спортчилар билан учрашув. 00.15 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 10.55 — Сўз кетидан сўз келар. 11.15 — Ўзбекистон спорти. 11.45 — Концерт. 12.25 — Мени топ, Лёня. Бадиий фильм. 13.40 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 14.25 — Актёрлар ва роллар. 16.15 — Мультфильм. 18.25 — Санъат ғунчалари. 18.55 — Озод Вьетнам «Ялла» ансамблини олқишламоқда. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.30 — Назм ва наво.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.15 — Душанба кўрсатувлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15|XI да Шошма, қуёш, 16|XI да Нодирабегим (11.00, 15.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15|XI да Тошкентнинг нозанин маликаси, 16|XI да Ур, тўқмоқ (12.00), Хўжайин (19.30), 17|XI да Қизил дуррали нозиқ ниҳолим.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15|XI да Чандиқлар (19.00), 16|XI да Отасининг қизи (12.00, 15.00).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь —334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 17804. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, ИНДЕКС 64633. Б. — 1731.